

KALĖJIMAS IKI GYVOS GALVOS!

Taip Richard Nixon apibūdina dabartinės JAV administracijos politikos pasėkas pavergtoms tautoms: bent 97 milijonai pavergtųjų už "geležinės uždangos" laukia progos sukilti, bet JAV politika atima net viltį, kad tokia proga kada galės pasitaikyti ir tuo pačiu... kasa sau duobę. - Muencheno sutarties pamoka.

Buvęs viceprezidentas Richardas M. Nixon šio savaitgalio (spalio 12 d.) Saturday Evening Post paskelbė straipsnį apie savo kelionės už geležinės uždangos išpūdžius ir silpniausią Chruščiovo imperijos vietą -- pavergtąsias tautas. Pasak Nixoną, Chruščiovas žino, kad jis sėdi ant parako statinės. Jis žino, kad Rytų Vokietijos, Vengrijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Bulgarijos ir Rumunijos gyventojų dauguma nepaenčia savo komunistinių vyriausybių, bijo Rusijos imperializmo ir sukiltų, jei tik galėtų. Pavergtieji žiūri į JAV kaip vienintelę viltį, kada nors pasiekti laisvę.

Už tat Chruščiovo užsienio politikos tikslas esąs tas viltis palaikyti. Tai jis gali pasiekti gerindamas santykius su JAV, kurių dabartinė administracija irgi siekia sumažinti tarptautinį įtempimą ir ta proga švelnina kongreso simpatijos ir solidarumo pareiškimus pavergtom tautom.

"Ironiška -- rašo Nixonas -- kad Jungtinėse Valstybėse kai kurie ty, kurie didžiulius esą "liberalūs" užsienio ir vidaus politikoje, yra didžiausi priešai sumanyto pradėti taikningą ofensyvą Rytų Europos tautom išlaisvinti... Pradėti kalbą apie pavergtas tautas jiems reiškia sukludyti rytų vakarų derybas..."

Kaip tik tai -- išpėja buvęs viceprezidentas -- padidina pavojų JAV, nes komunistai visame pasaulyje su Chruščiovo palaiminimu ir įsakymu padidino savo subversinę veiklą. "Tuo tarpu mes iš savo pusės -- rašo Nixonas -- duodame Chruščiovui medžioklės leidimą laisvame pasaulyje, pažadėdami jo neliesti komunistiniame pasaulyje".

Nepuolimo paktas tarp NATO ir Varšuvos pakto valstybių kaip tik dėl to ir yra taip norimas Chruščiovo, kad jis užstampa dabartinę būklę ir tuo pačiu yra kalėjimu iki gyvos galvos pasmerkimas pavergtiesiems.

Vytautas Meškauskas

Nebūkime tokie naivūs, kad čia neįžūrėtumėm nė krislelio respublikonų priešrinkiminės propagandos. Tas Nixonas, -- kuris respublikonų konvencijos metu gali dar išeiti kaip tos partijos "vienybės" kandidatas į prezidentus, nors šiuo metu tokios galiuybės dar yra mažos, -- straipsnis be abejo yra sutaukintas su ateinančių metų prezidento rinkimų propaganda. Tačiau, iš kitos pusės, mums atrodo, dar daugiau mes esame tikri, kad jis sako tiesybę. Iš tikro dabartinės administracijos linija kiekvienam galvojančiam žmogui turi kelti susirūpinimą. Tegul šiomis dienomis galutinai pasirašytas Maskvos susitarimas dėl atominių bandymų sustabdymo vandenį, erdvėje ir atmosferoje savaimė gal ir nėra pražūtingas JAV, tačiau skelbimas, kad jis yra pirmas žingsnis į tolimesnius susitarimus, turi sukelti didžiausią susirūpinimą.

Reikia neužmiršti, kad Sovietų imperija nėra tokia stipri, kaip kartais būdavo garsinama prieš 1960 metų prezidento rinkimus. Ji tik turi puikias sąlygas blefuoti ir tuo dažnai pasinaudoja. Panaši situacija buvo prieš 25 metus, kada spalio 1 d. buvo sudaryta Muencheno sutartis, nusileidžiant Hitleriui. Chamberlainas ir Daladier -- D. Britanijos ir Prancūzijos ministrai pirminkai, -- tada tarėsi užtikrinti taiką savo kartai. Toji taika netruko nė pilnų metų! Šiandien Chamberlaino gynybai aiškina, kad britų apsiginklavinimas Muencheno susitarimo metu buvęs tokiame stovyje, kad britai jokių būdu negalėjo kariauti, už tat laimėta vienuolika mėnesių padėjo sustiprinti britų apsiginklavinimą. Iš kitos pusės, yra duomenų manyti, kad nenusileidimas Hitleriui būtų galėjęs iššaukti karinį perversmą pačioje Vokietijoje. Tik tas faktas, kad jam sekėsi ble-

fuoti, bet kokią perversmą Vokietijoje padarė neįmanomą.

Panašiai elgiasi ir Chruščiovas. Vakarų atsakymas reaguoti Vengrijos sukilimo metu, -- tuo metu Eisenhoweris ir Nixonas buvo valdžioje -- be abejo pakėlė Chruščiovo prestižą. Jo prestižui padeda ir dabartinis sukilimas jam parduoti šiek tiek kviečių. Net atrodo, kad Chruščiovo prestižas yra labai svarbus JAV saugumui. Iš tikro gi, juo daugiau jis turi rūpesčių namuose, juo geriau! Už tat ir nepripažinimas dabartinės padėties, nors jis ir neatrodo labai veiksmingas, yra geriau kaip niekas. Tai šiuo dabar Nixonas ir dėl to jam galima tik pritarti.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* SOV. SĄJUNGA UŽSIENIO paramai yra išleidusi virš 1 bil. dolerių ūkinei paramai (daugiausia ilgalaikių kreditų už 2 1/2 procento pavidale) ir 2,2 bil. dol. karinei pagalbai.

Lyginant to paties laikotarpio JAV paramą, tai tik lašas jūroje. Nes JAV sumos siekia viso 40 bil. dolerių (įskaitant 15 bilijonų dol. karinę paramą).

Lygiai kaip JAV, taip ir Sov. Sąjunga stengiasi tą paramą kur galima apkarpyti. Ir taip šiais metais komunistinė parama susiraukė į "mažą lašelį" -- 150 mil. dol.

Sov. Sąjungos parama yra kur kas didesnė pažaduose. Ir ne visur tos paramos planai galėjo būti įvykdyti, nes kai kurių kraštų vyriausybės džiaugiasi galėjusios nusikratyti ne tik paramą bet ir į ją įsakančius žimtus "instruktorių".

* IŠ LIETUVOS tik ką gautuose laiškuose sakoma, kad labai sunkiai sergąs rašytojas Mykolaitis-Putinas.

* PROFUMO SKANDALUI praejus, Anglijos konservatyvų partija susilaukė dar vieno skaudaus smūgio -- sunkiai susirgo ir ilgesniam laikui į ligoninę paguldytas partijos lyderis ir premjeras Macmillan.

* DERYBOMS DEL KARDINOLO MINDSZENTY paleidimo iš izoliacijos JAV ambasadoje Budapeste, vengrų delegacija yra išvykusi į Romą ir popiežius Povilas VI jau turės su Vengrijos emisaru ryšį.

* "VALYMAS" R. KINIJOS komunistų partijoje neišvengiamas, sako Chiang Kai Sheko sūnus gen. Chiang Ching-Kuo. Ryšium su

Vasario 16 Gimnazijos IV klasės mokiniai su klasės auklėtoju ir gimnazijos direktorium parke prie bendrabučio patalpų. Klūpo iš kairės: P. Buračas, L. Baierytė, Š. Veršelis. Sėdi: A. Janulytė, M. Flinderytė, gimnazijos direktorius Br. Liubinas, klasės auklėtojas kun. J. Riaubūnas, E. Rajauskaitė, R. Šteinbachaitė. Stovi: A. Gailius, A. Vegneris, A. Packevičius, A. Labanas, A. Juodzevičius ir A. Klimaitis.

LIETUVOJE DARBININKAI NESUVEDA GALO SU GALU... Urugvajaus "pažangiųjų" kelionės po okupuotą Lietuvą išpūdžiai

Mieliems Dirvos skaitytojams pateikiu žiupsnį žinių iš okupuotos Lietuvos, kurias man paskutinėmis rugsėjo dienomis pasakojo mūsų "pažangieji" tautiečiai iš Urugvajaus, Montevideo.

Kaip daugeliui tur būt žinoma, lietuviai komunistai Urugvajuje yra pati stipriausia raudonųjų fanatikų grupė Lotynų Amerikoje. Lietuviai komunistai Brazilijoje ir Argentinoje, didžiojoje lietuvių išeivių kolonijose, beveik nelošia jokio vaidmens. Tyli, lyg pelytės palindusios po šluota! Tačiau Urugvajuje, kur komunistų veikla nebuvo varžoma, nes Urugvajus yra žinomas kaip Šveicarija P. Amerikoje, visos partijos turėjo ir turi pilną veikimo laisvę. Na, ir Sov. Sąjunga pasiuntinybė Montevideo sostinėje niekada nebuvo iškrėsta ar uždaryta. Iš jos lietuviai komunistai sėmėsi sau dvasinį ir materialinį peną.... Sovietų paramos dėka jie ten įsteigė savo spaustuve, nusipirko klubo namus ir ligi dabar išlaiko vienintelę lietuvių komunistų radijo valandėlę Lotynų Amerikoje.

Atrodo, kad po 1956 m. ekskursijos iš Urugvajaus į Lietuvą ir po to, kai daugelis susižavėję sovietiniu rojumi nusikėlė pas-toviai gyventi į Lietuvą, atgarsiai iš ten buvę ne tokie, kokių tikėjosi raudonoji propaganda. Ir tik šiais metais išdrįsta suorganizuoti "dvylikos apaštalių" kelionę į Meką, kad joje šie pi-

JURGIS SATORIUS, Dirvos spec. korespondentas Brazilijoje

ligrimai pasisemtų dvasinės stiprybės būsimiesiems bandymams. Mat, komunistinis pasaulis skyia ir jo sienose be mikroskopo jau galima įžiūrėti plačius plyšius. Tai gali atsilipti ir į lietuvių komunistų vienybę Urugvajuje, kas žino?!

Šių minčių skatinama Kremliaus bajorija nusprendė įsileisti į Lietuvą dvyliką turistų iš Montevideo, kurie savo tėvynės nebuvo matę per pastaruosius 35-rius metus. Ir kas nenori pamatyti savo namų lopšį? Kas nenorėtų pasivaikščioti takais, kuriais vaiku būdamas lankė, stebėdamas į dangaus mėlynę kylan-tį vievėrsį?

Mūsų turistai liepos 12 ispanų okeaninių garlaivių "Cabo San Vicente" išplaukė į Genoa Italijoje. Pakeliui dar sustojo Santos uoste Brazilijoje, kur paėmė dovanų į Lietuvą iš Sao Paulo lietuvių. Iš Genoa uosto tarptautiniais traukiniais perskrodė Europą, važiuodami tris dienas per Austriją, Čekoslovakiją, Lenkiją ir Gudiją. Gardine, ant Lietuvos-Gudijos sienos atvykęlius pasitiko Inturisto ir Lietuvių Užs. Draugijos atstovai. Taip pat ir multinės valdininkai-rusai. Kai kurie turistai buvo prisisiuvę dolerių ir apatinės kelnės, na ir prasi-dėjo balimas, alpimas... Mat buvo pareikšta, kad atvykėliai negalės iš Rusijos išsivežti daugiau pinigų, negu kad atsivežė, jeigu įvažiuodami muitinėje "už-mirštų" tai pareikšti.

Kai kurie draugai jautėsi labai blogai, na bet viskas baigėsi laimingai. Sovietų multinės pareigūnai buvo "supratlyvi": leido viską išsivežti į "rojų" be jo-

kio muto! Negi jau jie toki kvaili būtų, kad nežinotų, jog visi gerieji dalykai vis tiek privalės būti parduoti ir atsidsurs masko-lių rankose.

Liepos 31 d. vidudienį mūsų keliauninkai pasiekė Vilniaus geležinkelio stotį, kur juos labai iškilmingai sutiko Kapočius, dabar einąs Užs. Lietuvių D-jos pirminko pareigas ir visa eilė kitokių lietuviško plauko kvistlingų. Jų tarpe į stotį buvo atvežti ir kai kurie atvykusiųjų giminės. Svečiai buvo apgyvendinti Neringos viešbutyje. Čia juos laikė tris dienas. Per tą laiką spėjo parodyti "didžiulius laimėjimus" kuriant socialistinį rojų" kaip antai: socialistinės statybas, kur iš buvusių kareivinių perdirbami gyvenamieji butai dirbantiesiems. Ir vis tik statybos... statybos ir jų buvo tiek daug pažangos išalkusiomis akimis, kurios... nemoka išskirti grūdų nuo pelų. Buvo parodyti tiegarūs elektros skaitiklių fabrikai, baldų įmonės ir kitoki technikos laimėjimai Vilniuje. Trečią vizito dieną -- oficialus priėmimas pas "draugą prezidentą" J. Paleckį. O koks draugiškas, koks malonus tas Paleckis!!! Net per petį kai kuriems patakėjo ir čierką kartu išlenkė... Na, žinoma šia proga visi nusifotografavo.

Po trijų dienų svečiavimosi -- ketvirtąjį rytą kirtu perkūnas iš giedro dangaus: "Draugai, Jūsų oficialioji programa jau baigėsi. Laivo išvykimo datos lauk-ti galite vykti į... Druskininkus!" Ir taip iš 40 dienų važinėjimo po Lietuvą mūsų turistai 11-ka dienų buvo internuoti Druskininkuose ir sekančias 11-ka dienų Palangoje! O sovietinė propaganda net sprogdama tvirtina, kad Lietuvoje esanti pilna keliavimo ir kitos laisvės.

Žinoma, Druskininkuose pabūvoti niekam nekenkia, tai pats garsiausias kurortas-gydykla visoje SSSR. Jį gerai pažįsta ir mėgsta nemokamų putovykių kombinatoriai. Na ir kas labiausia krinta į akis, pasakoja man turistai, kad 90% Druskininkų kurorto svečių sudaro "kaštonai". (Taip Lietuvoje dabar įprasta vadinti Mozės tikėjimo išpažintojus, aut.).

Iš Druskininkų kai kuriems turistams leido aplankyti savo gimines; turistai buvo lydimi "angelų sargų". Nė vieno žingsnio joks draugas iš Urugvajaus negalėjo vienas niekur iškelti; kur tik ėjo, juos vis lydėjo budri NKVD akis. Ir ką galvojate: dar atominę bombą gali kur nors paslėpti! Tačiau kas nuostabiausia ir ko mūsų "pažangieji" negalėjo ir tur būt niekada negalės suvirstinti buvo tai, kad 35% šių piligrimų nebuvo leista nuvykti į jų tėviškes!!! Atvykusiam iš Urugvajaus, per kurį gali skersai išilgai važiuoti, tai buvo antausis-

(Nukelta į 2 psl.)

Šiandien ir rytoj

AFRIKA juda. Alžire vyksta sukilimas. Konge prezidentas Kasavubu paleido parlamentą. Maroke šamokslas ir suimti du ministrai. Brazavilėje įsteigta liaudies milicija, Premjeras Fulbert Youlou nušalintas. Alžire Boudiaf ir pulk. Saoul el Arab suimti. Senegalijoje parlamentariai laikomi namų arešte. Atentatas prieš prezidentą N'Krumah, Nigerijoje suimti keli ministrai. Šamokslas Abidžane. Parlamentariai suimti Kamerūne... Tokios ir panašios antraštės šiandien mirga laikraščiuose. Atrodo, kad visą Afriką apėmė bėprotybės epidemija. Vyriausybių nepastovumas pasidarė mados dalyku.

Visoj Afrikoj parlamentiniai režimai griūva arba jau išnyko. Prancūzija pasitraukdama savo buvusiose kolonijose paliko parlamentus, unijas ir įstatymus, kad būtų gerbiama žmogaus laisvė. Deja, šis paveldėjimas palaipsniui išnyko, o jei dar kur šis tas liko, tai tik iškaba...

Nuo Atlanto iki Indijos Vandenyno, nuo Viduržemio jūros iki Kongo džiunglių, visur kuriasi viena partija su vienu lyderiu, opoziciją žiauriomis priemonėmis likviduojant. Ten kur buvo vedama kova su kolonialistais vardan asmens laisvės, šiandien ty pačių žmonių laisvė sutrypta, atsiranda diktatoriniai režimai. Naujieji valdovai pasirodė žiauresniais už senuosius ir iškovotos nepriklausomybės gėriu naudojasi tik kovos lyderiai, bet ne gyventojų masė.

Kovoti už nepriklausomybės gavimą buvo lengva. Lengva ir ekonominę pagalbą prašyti, bet sunku demokratiniai valdyti. Tautas išauklėti savivaldai ne taip lengva. Tam reikalinga ne dienų, ar savaitžių, bet šimtmečių.

Tad nėra ko stebėtis, jei šiandien jaunose Afrikos valstybėse pradeda įsiviešpatauti anarchoja, kur viena negrų gentis persekioja kitą gentį pagal visas džiunglių taisykles...

NERINGOS kavinėje Vilniuje Gricius susitikęs lietuvių rašytojų politruką Venclovą klausia:

- Ar tu skaitei mano naujausią aktyvistinį romaną?
- Taip. Bet jis labai trumpas.
- Trumpas? Juk turi 300 puslapių...
- Geriau būtų jei turėtų 500 puslapių.
- Kodėl?
- Ilgiau degtų!...

(vė)

Nikita: -- Daryk, kaip aš darau ir niekam nė žodžio!...

AKADEMINIS GYVENIMAS

GYVOJI LIETUVYBĖ TABOR FARMOJE (4)

Literatūros vakaro metu buvo pristatyti du dalykai, kurie visą suvažiavimą dar konkrečiau įprasmino palikdami ryškius pėdsakus: atidaryta suvažiavimo metu vykusio dailininko Jurgio Kęstučio Račkaus dailės paroda ir supažindinta su specialiai suvažiavimui išleistu Kosto Ostrausko dramų rinkiniu "Žaliojo Lankelė".

Tenka pasidžiaugti sumanymu suvažiavimo įnašą lietuvių kultūriniam gyvenimui konkretizuoti knygos išleidimu. Tai nesvertimas darbas, nes Santaros-Šviesos Federacija ar jos padaliniai jau yra išvarę platų veiklos barą toje srityje ir šių pastangų dėka pasaulį išvydo septynios knygos: Algimanto Mackaus -- Jo yra žemė, Kosto Ostrausko -- Kanarėlė, Jono Meko -- Gėlių kalbėjimas, dr. Vytauto Kavolio redaguotas -- Lietuviškasis Liberalizmas, Algimanto Mackaus -- Neornamentuotos kalbos generacija ir augintiniai, Gabrieliaus Žemkalnio -- Kudirkos Sąjūdis (išleista Australijoje) ir dabar suvažiavimo proga Kosto Ostrausko -- Žaliojo Lankelė. Reikia viltis, kad tai nebus vienintelis Santaros-Šviesos suvažiavimas, o Federacija nebus vienintelė lietuvių organizacija, kuri planuos suvažiavimų proga knygų išleidimą.

Žaliojo Lankelė yra įdėtos Kosto Ostrausko dvi veidveidinės dramos -- "Pypkė" ir "Žaliojo Lankelė" (kurios yra dvi versijos, viena anglišką, o kita lietuvišką). Abu veikalai aiškiai modernūs, simbolistiniai ir skaitytų dėmesys išlaikomas nenutrūkstamai. Kostas Ostrauskas yra skaitomas vienu iš vakarietiškosios psichologinės ir eksperimentinės dramos kryptų pradininkų lietuvių dramaturgijoje, o jo "Pypkė", savo siužetu ir kompozicija vienu iš pionieriškiausių veikalų mūsų modernioje dramaturgijoje (žr. Lietuvių Enciklopediją). "Pypkės" premjera įvyko kaip tik Tabor Farmoje 1961 metų suvažiavime, režiisuojant ir pagrindinį vaidmenį vaidinant Antanui Škėmai, kuris grįždamas iš suvažiavimo tragiškai žuvo automobilio katastrofoje. Tad šios knygos išėjimas suvažiavime irgi buvo tam tikras simbolinis momentas.

Rašant apie įvykius, kurie nebuvo kasdieninio pobūdžio, reikia prisiminti ir lietuvių muzikologijos parodėlę, kuri buvo atvežta muz. Juozo Kreivėno ir davė gan

R. MIEŽELIS

pilną muzikinę kūrybos vaizdą Nepriklausomos Lietuvos, išėjimo ir okupuotos Lietuvos laikais.

Taip pat porą vėlyvų vakarų (nors tai nebuvo oficiali suvažiavimo programos dalis) buvo pa-

Dail G.K. Račkus prie savo kūrinio.

rodytas filmos (Šokių šventė, keletas kronikų ir grožinė filmas "Adomas nori būti žmogumi") susuktos pavergtoje Lietuvoje. Šokių šventė yra gan įdomi ir neblogai padaryta filmas. Kronikinės filmos yra propagandiniai labai silpnos ir greičiau kenkia nei padeda okupantui, parodydamos labai ryškiai nepriteklių, vargą ir ekonominį krašto atsilikimą (pasenę sunkvežimiai, naujai pastatytas atsilikusių technikos cemento fabrikas, moterų darbas ir vyrų kėliojimas geležinių balčių savo pačių jėgomis be jokios mechanizacijos, statybose, didelis nusteimas žmonių veiduose pamačius gavėje automobilį, o dar didesnis parodžius judėjimą reguliuojančias automatines šviesas...) "Adomas nori būti žmogumi" yra nepaprastai prasta filmas, kurios negalima pateisinti net tuo, kad tai pirmoji filmas susukta Lietuvoje. Savo turiniu, įtampoms neturėjimu, juokais (kur to neturėtų būti) dialogais ir ypač artistų vaidyba (taip kaip ir blogiausi mėgėjai Vokietijos lageriuose nėra vaidinę) ši filmas yra žemiau kritikos. Vienintelis kas yra šiek tiek geriau padaryta, tai foto technika, kurioje bandyta išgauti originalesnių mo-

mentų ir vaizdų.

Paskutinę suvažiavimo paskaitą sekmadienio ryte skaitė Dr. Benediktas V. Mačiūka, dėstęs Connecticut universitete, tema "Sovietinės politinės indoktrinacijos teorijos ir praktikos bruožai okupuotoje Lietuvoje".

Tai buvo ypač gerai paruošta ir gyvai perduota paskaita, nepap-

rastai įdomi tuo, kad visais klausimais buvo naudotasi medžiaga, kuri yra skelbiama okupuotoje Lietuvoje.

Išklausius šią paskutinę suvažiavimo paskaitą buvo pranešti įvairūs suvažiavimo nutarimai, kurie tikimasi dar pagyvens ir sustiprins Federacijos veiklą.

1. Šviesos-Santaros Filisterių Kolegija savo pagrindinį dėmesį nukreipia į sustiprinimą organizacinės struktūros ir ryšių su vietovėmis veikiančiais skyriais. Tuo tikslu pradedamas leisti informacinis biuletenis ir artimu laiku sušaukiamas skyrių atstovų suvažiavimas pagal statute numatytą tvarką.

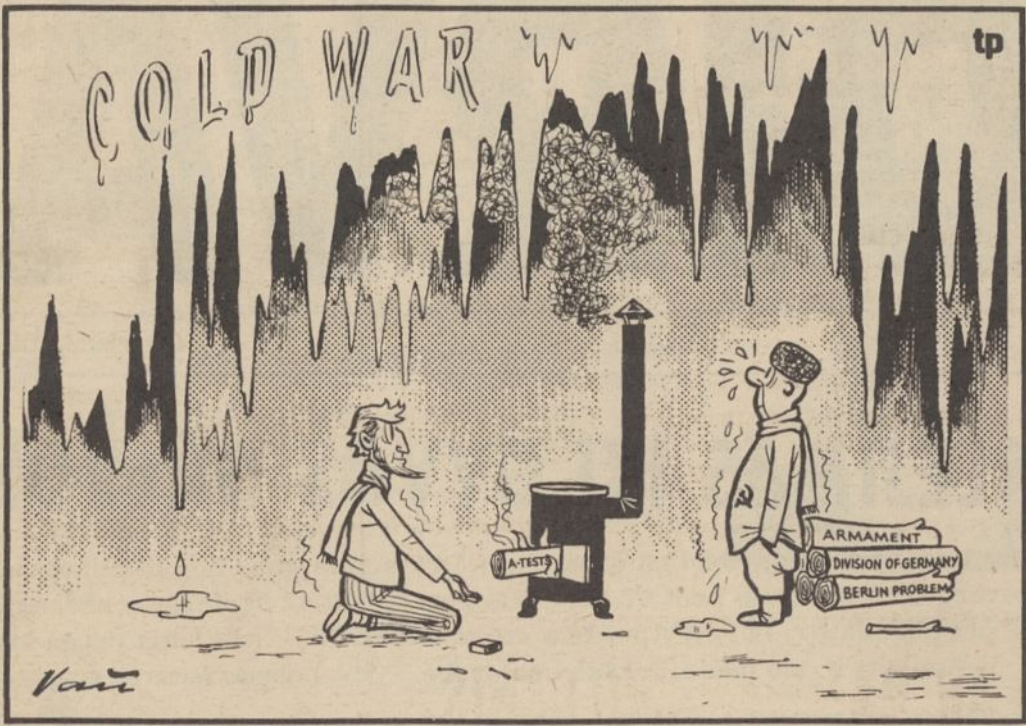
2. Federacijos kultūrinei veiklai vystyti ir koordinuoti sudaroma Kultūrinė Kolegija. Kultūrinės Kolegijos pirmininku buvo pakeičiamas dr. Henrikas Nagys, reikalų vedėju Vytautas Vepštas, "Metmenų" techninės redakcijos, ir nariais iki šio laiko jau yra sutikę įeiti: rež. Jurgis Blekaitis, dr. Marija Gimbutienė, rašyt. Antanas Gustaitis, dr. Julius Kaupas, dr. Vytautas Kavolis, rašyt. Algimantas Mackus, dail. Vytautas O. Virkau, Ši ir visos kitos Kolegijos planuojamos papildyti artimiausiu laiku pakeičiant daugiau asmenų.

3. Federacijos politinei veiklai vykdyti ir plėsti sudaryta Politinė Kolegija. Politinės Kolegijos pirmininku pakeičiamas inž. Valdas Adamkavičius, o nariais N. Čerkeliūnienė, A. Gureckas, adv. A. Keželis, A. Mackus, R. Mieželis, L. Sabaliūnas, J. Šmulskštys ir dr. J. Valaitis. Prie Politinės Kolegijos bus sudaryta sekcija, kurios pagrindinis tikslas būtų studijavimas to kas vyksta šiuo metu okupuotoje Lietuvoje.

4. Studentiškajai Federacijos veiklai vystyti įsteigta Studentų Komisija, kurios pirmininke yra Vanda Gegevičiūtė, nariais -- Raimundas Mieželis ir Liudas Šmulskštys, Jr.

5. Kadangi viena iš Federacijos prasmingiausių, labiausiai išliekančių ir mums platesnėje lietuvių visuomenėje teigiamiausiai atstovaujančių veiklos formų buvo ir yra knygų leidimas, todėl šiame suvažiavime nutarta įsteigti Knygų Leidimo Fondą. Federacijos nariai ir tokiems darbams prijaunantieji bus kviečiami tapti Fondo nariais įnešant du kart į metus po 10 dol. (balandžio ir spalio mėnesiais), kad tuo būdu sudarius finansinį knygų išleidimo pagrindą. Artimu laiku bus kreipiamasi į visus narius su pasiūlymu įsijungti į šį Fondą.

6. Suvažiavimas įvertindamas didelę "Metmenų" žurnalo svarbą priėmė nutarimą, kad visi Federacijos nariai įsipareigotų paremti "Metmenų" leidimą tapdami bent Garbės Prenumerantais (10 dol. keturiems numerams). Tenka pasidžiaugti, kad šiame suvažiavime pakartotinai ar naujais "Metmenų" šimtiniais pasižadėjo tapti dr. Vyta-

- Vienos malkos neužteks. Duok, Nikita, daugiau!...

Lietuvoje darbininkas...

(Atkelta iš 1 psl.)

įžaidimas, juoba, kad už šią varginančią kelionę teko sumokėti savo sunkiai uždirbtus 600 dolerių. Ir toks pasityčiojimas: neleidimo nuvažiuoti į Kražius ar Varnius pasimatyti su savo namiškiais, kurių nematytą 35-ri pilni pasilgimo metai. Kas tai galėtų suprasti? Niekas, tik sovietiški okupantai.

Vienas turistai, kuris lankėsi vienoje iš labiausiai gamtos nuškrastų Lietuvos vietų pačiuose pietuose, pasakojo tokį savo gimnaziškos palyginimą: "Jeigu, tu, Vincas, atsimeni kaip pasivarponį NN gyveno kumečiai 1919 m., tai jų gyvenimas buvo sunkus, ne rožėmis klotas: privaldė sunkiai dirbti, na, bet visada pakakdavo riebalo viralui uždažyti. Dabar esu "laimingas" kolukietis. Nėra dvarponio ir akamono. Tačiau anas kumetis gyveno 10-tį kartų geriau už mane. Anas galėjo išlaikyti vieną karvę, keletą paršų, būrį vištų, o aš? Keletą metų kolūkio administracija nemokėjo jokio rublio. Gi iš šimto gramų grūdų, kaip gi galima išgyventi."

Kitas gi turistai, kurio gimnaitė gyvenanti Kaune, sako jam buvę leista pas ją užteiti tik dešimtį minučių. Na, ir koks jos gyvenimas, kai toje pačioje virtuvėje ruošiasi dešimtis šeiminių. Ar tai įtikėtina? Ne, sako mano bendrakalbis, bet tai reikia pačiam pamatyti. Dar trečią labai stebino pragariškas moterų išnaudojimas: jos dirba prie geležinkelio ir kelių tiesimo, iškrauna ir pakrauna stotyse prekes, stato didžiulius namus; ant jų pečių patys sunkieji darbai. "Niekada nebūčiau tikėjęs jeigu būčiau girdėjęs taip "šmeižiant" Sovietų S-gą, bet dabar savo akimis mačiau... Joki pasaulio kapitalistai taip nepavergė

moters, kaip SSSR politrukai" pareiškė keliautojas. "Na, o kur gi vyrai?" paklausiau. "Tie kurie žino, sako, kad arba žuvo kovodami prieš okupantus 1945-52 m. išstremti į Sibiro taigas ar sušaudyti. Visa Lietuva yra platus kapinynas..." -- atsako paklaustasis.

O koks atlyginimų brutalus, eksploatuojantis žemumas! "Niekas negalėtų patikėti, kad valstybė, kuri viso svieto akyse dedasi darbininkų reikalų gynėja, taip šlykščiai išnaudotų dirbančiuosius" -- sako pasipiktinęs bendrakalbis. "Tad kiek gi valandai ar savaitei tame rojuje uždirba vidutinis darbininkas?" -- klausiu turistą. "Taigi, kad nesama jokio valandinio atlyginimo. Viskas priklauso nuo partijos patikėtinio-tabelininko malonės" -- aiškina mūsų tautietis. "Pataikauji, esi partinis, moki prisiderinti prie linijos, tad ir norma aukštesnė užrašo. Bet, ne duoki Dieve tokį tabelininką užrūstinti, tada pražuvai broli" -- aiškina man grįnoriui apie sovietinį darbą ir atlyginimus turistai. Darbininkas neturi teisės uždirbti daugiau kaip 55-60 Rb. per mėnesį. Gi gydytojai ir specialistai-inžinieriai gali uždirbti tarp 80-120 Rb.

O kokios kainos už pramonines prekes? Netikėsite, kad už pačias paprasčiausias vyriškas kojines, kurių pora Urugvajuje kainuoja 5-6 pezetas (30 centų) Lietuvoje net blogesnės kainuoja 2,70 Rb. t.y. beveik dviejų dienų darbininko uždarbis! Ar jums teko kur nors girdėti apie tokias kainas bet kur nors šiame pasaulyje, stebisi turistai.

Turistai "pailsėję" 11-ką dienų Druskininkuose po pakartotinio triukšmo sekančias 11-ką dienų praleido Palangoje. Čia taip pat buvo vaišinami vodka, kad blaiviomis akimis nematytų savo

tėvynės. Iš Palangos buvo nuvežti į Klaipėdą: čia propagandistai vedžiojo po laivų statyklas (kurios sovietams stato laivus), celiuliozės įmonę ir Trinių tekstilės fabriką. Turistai taip pat buvo nuvežti ir į Nidą, kur atsiminimui jų pėdos buvo nufotografuotos baltame smėlyje... Jie parsivežė ir daugiau propagandinių nuotraukų: tai vaišės pas J. Paleckį, prie naujų statybų, prie Palangos tilto, prie naujos dainų šventės estrados, prie Pirčupio paminklo, IX-jame forte. Jie stebėjosi, kad į jų albumą nepateko nei viena nuotrauka iš kolūkių..., kur gyvuliai toki "gražūs", bet tik veislinės juodomargės jau išnykę.

Keliamųjų didžioji dalis savo iškila buvo labiau negu nepatenkinti. Jie ant savo kailio išbandė, kad Lietuva yra okupuota, kad kraštą valdo ne lietuviai, bet maskoliai-bolševikai. Gi pasitarsiemis lietuviški interesai yra svetimi.

Sako, kad "tiesa akis bado". Atrodo, kad šiuo atveju Urugvajaus "pažangieji" patys įsitikino, kas sako tiesą, ar pabėgėliai ar okupantai. Jeigu jie tiesos ir dabar nepamatytų, kad kaip toje patarlėje "ji jiems gali akis išbadyti". Jau laikas ir jiems susiprasti, kad jų tėvynė yra okupuota žiauriausio žmonių priešais, kaip ir kiti kraštai anapus geležinės uždangos.

ONE GIFT
works
many
wonders
UNITED APPEAL

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį ----- Licensed by V. O. Vnesheposiltozg

SIUNTINIAI APDRAUSTI -- PRISTATYMAS
GARANTUOTAS
-- GAVĖJAS NIEKO NEMOKA --

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutapysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- NEW YORK 3, N. Y. -- 39 -- 2nd Ave. ----- AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. -- 135 W. 14th St. ----- CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. -- 370 Union Ave. ----- EV 4-4952
- BROOKLYN 6, N. Y. -- 600 Sutter Ave. ----- DI 5-8808
- ATHOL, Mass. -- 61 Mt. Pleasant St. ----- CH 9-6245
- BOSTON, Mass. -- 271 Shawmut Ave. ----- LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. -- 359 W. Broadway ----- 268-0068
- BUFALLO 6, N. Y. -- 322 Fillmore Ave. ----- TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. -- 2222 W. Chicago Ave. ----- BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. -- 3212 So. Halsted St. ----- WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio -- 904 Literary Rd. ----- TO 1-1068
- DETROIT, Mich. -- 7300 Michigan Ave. ----- VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. -- 606 Bridge St., N. W. GL 8-2256
- HAMTRANCK, Mich. -- 11333 Jos. Campau ----- TO 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. -- 200 Franklin Ave. ----- Tel. 233-8030, 246-0215

- IRVINGTON 11, N. J. -- 762 Springfield Ave. ----- ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio -- 21 Fifth Ave. ----- RI 3-0440
- YONKERS, N. Y. -- 555 Neppenhane Ave. ----- GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. -- 960 Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. -- 126 -- 4th St. ----- FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. -- 428 Springfield Ave. ----- BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. -- 509 Congress Ave. ----- LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. -- 99 Main St. ----- MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. -- 176 Market St. ----- GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. -- 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. -- 1015 E. Carson St. ----- HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. -- 2676 Sutter St. ----- FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. -- 6 John St. ----- PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. -- 174 Millbury St. ----- SW 8-2868

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!
KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

AR GALIMAS ŽVILGSNIS ATEITIN?

Viename savo vedamųjų David Lawrence, rašęs U.S. World & News Report, išsireiškė, kad žmonės, dalyvaujant prezidento rinkimuose, nėra tiek susidomėję "radikalia dešine" ar "liberalia kaire" ar "vidurio kelio" neutralistais. Ko amerikiečiai iš tikrųjų nori, tai pasirinkimo konstruktyvių programų, o ne tuščių etikečių. -- "Pravardžiavimas neišriša tautinių problemų" -- sako žinomas amerikiečių žurnalistas.

Kalbant apie programas ateičiai ir jų vykdymą, vieną iš "tiesiausių linijų" yra užsibrėžę komunistai. Jie ir šiandien, kalbėdami apie "taikaus sugyvenimo" galimybes, neišvengia neišdaryti savo tikrųjų tikslų, savo programos ateičiai. Ginčė tarp Maskvos ir Pekino, diskusijoje, kurioje ir puolama ir ginamasi, Pravda labai atvirai ir nieko neslepian atkerta Pekino užmetimams, kad, girdi, Maskva atsisakiusi remti "socialistinės revoliucijas" kituose kraštuose. Tuo reikalu Pravda štai ką sako: "Komunistų partija Sov. Sąjungoje, sovietų liaudis, aktyviai remia revoliucinius įvykius už mūsų tėvynės sienų". Kaip gi kitaip sakys, jei tai yra partijos programoje ir toji programa nėra keičiama ir nemanoma keisti. "Taikioji koegzistencija" yra tik priemonė branduoliniam karui išvengti.

Nereikėtų nei įrodinėti, jog tai yra komunistų alfa ir omega. Visa tai prisimenama tam, kad faktai rodo, jog ne visur ir ne visų tai suprantama ir, turbūt, ne visi žmonės pasaulyje skaito Pravdą. Ne visi skaito ir tai, kas pasaulyje skelbiama apie komunistinius planus.

Tokiu atveju nereikia stebėtis, jei ir JAV prezidentas, kad formaliai įgalinus persiųti Jugoslavijai skirtus 2 mil. dolerius karinei paramai, turėjo padaryti nutarimą, kad Jugoslavija "nėra kontroliuojama internacionalinio komunizmo konspiracijos"! Toks nutarimas reikalingas tam, kad apėjus Kongreso sprendimą, draudžiantį teikti karinę pagalbą komunistų valdomiems kraštams. Tas prezidento nutarimas buvo padarytas gegužės 14 d. ir tik dabar iškilo dienos švieson. Dėl tokio nutarimo Kongreso atstovas iš Ohio W. Minshall pareiškė, jog "this phony classification is certainly a mockery...."

The Tax Digest taip pat iškelia būdingą šių dienų gyvenimo bruožą, tinkantį medžiagai apie ateities planus galvojančiam, Walter Knott savo straipsnyje rašo, kad palyginti trumpu laiku Amerika parodė laisvės eksperimentą, kokio pasaulis nėra matęs... Šioje laisvės šalyje ir laisvos gamybos sistemoje vienas septintadalis žmonijos sugeba pagaminti pusę viso pasaulio produkcijos gėrybių. Tos gėrybės išskirstomos visiems gyventojams lygiai nei bet kuriam kitame pasaulio krašte. Tačiau, jei tų gėrybių, liuksuso ir laisvalaikio perteklius darys amerikiečius savimi patenkintais, visą atsakomybę užverčiant tik vyriausybei, jie ne tik praras, bet liks vertais praradimo tų laisvųjų ir kartu visų turimų gėrybių...

Skaitant tokias ir panašias mintis amerikoniškoje spaudoje, ne kartą kyla klausimas: kaip ilgai mes gėrėsime Lietuvos tautos praeityje sukurtų gėrybių ir jų kūrėjų genijų, didžiulios praeitimi ir sava istorine vieta kitų tautų tarpe, nepažvelgę ateitin, o gyvendami vien pasitiekdami politinių vėjų postūliais? Mūsų iškiliųjų ir minėjimų derlius rodo, kad esame linkę gyventi mūsų tautos genijaus sukurtu laurų vainiko šešėlyje, lyg bijodami pulti ateities planus, kurių įvykdymas gali pareikalauti darbo ir didesnės jėgų įtampos. Kartais susidaro įspūdis, kad gyvendami to amerikoniškojo pertekliaus ir gerbūvio šalyje turime rūpintis tik savo pramogine veikla, o visa kita savaime išsispindžia, gyvenant krašte, į kurio valdymą neturime jokios įtakos. Mes gi nevertiname net savo demokratinės teisės balsuoti.

Skandžios vietos, nemalonių problemos nėra rašomos tam, kad ką nors peikti ar kritikuoti. Jos rašomos tam, kad vienu kitu pavyzdžiu, viena kita mintimi prisiverstume pagalvoti, kad ir turtingame krašte gyvenant, dėl duonos kėsnio eilėje nestovint, atsiranda reikalų, į kuriuos vertėtų žiūrėti kūrybine dvasia, o ne vien tik melancholiškai resignacine. (j.č.)

Vasario 16 Gimnazijos pirmos klasės mokiniai su klasės auklėtoju ir direktorium prie naujai statomų gimnazijos patalpų. Klūpo iš kairės: Gumuliauskaitė, Plučaitė, I. Šteinbechaitė, Finkytė ir Naruševičiūtė. Sėdi: Nikalojevaitė, Rainytė, E. Šteinbachaitė, Petrulaitytė, klasės auklėtojas Viluckis, direktorius Br. Liubinas, Česnaitė, Kvečkaitė, L. Subačiūtė, A. Subačiūtė. Stovi: Tumėnas, Nėjus, Dietrichas, Nėjus, Dilba, Palavinskas, Černiauskas.

STASYS PILKA apie žaismą ir teatrą

Sąryšyje su Chicagoje statoma nauja premjera, mūsų bendradarbis kreipėsi į režisierių Stasį Pilką su pora klausimų, kuriuos čia patiekiamame savo skaitytojams.

Redakcija

-- Tamsta Chicagoje staiti Anatolijaus Kairio sceninį žaismą "Popiečio Diagnozė", paskaitinęs autorių pateikti visiškai naują veikalo redakciją. Kokia buvo tam priežastis ir kuo šis "žaismas" mūsiškėje dramaturgijoje yra būdingas ar dramaturginiu požiūriu skirtingas?

-- Lietuviškoji dramaturgija, negali pasigirti gausiu rašytojų skaičiumi, kurie teatrui būtų pateikę sceninių požiūriu netaisytinus, netrumpinamus ar kitokiū būdu visiškai tobulus veikalus. Netgi tokio mūsiškės dramaturgijos stulpo, kaip Petras Vaičiūnas, veikalai buvo stipriai braukomi, taisomi ir autoriaus bei režisierių perdirbami. Teko savo laikų glaudžiai bendradarbiauti su rašytoju Antanu Vienuoliu ir galui užtikrinti, kad ir jo istorinė kronika "1863 metai" ir drama "Prieblandoje" mano įtakoje buvo įgavusios labai skirtingus pavidalus. Čia pat galiau maloniai prisiminti, jog tasai kontaktas su A. Vienuoliu buvo ypatingai malonus, nors pasitaikydavo, kad režisieriaus su autorium bendradarbiavimo procesas kaipdava iššaukdavo net nelauktų konfliktų ar griežtesnės reakcijos.

Su Anatolijum Kairiu bendras darbas linko į idėjinę plotmę. Pirmoje veikalo versijoje autorius gal buvo pasišovęs didaktika ir stipria satyra spręsti dabartinę amerikonišę sąlygose jaunimo ir lietuvišku nuostatymu radikalių tėvų problemą. Susitikdamas su lietuviška akademine jaunomene Amerikoje, stebėdamas paauklusius, esu įgavęs skirtingus įspūdžius, kuriuos ir bandžiau autoriui piršti. Tuo būdu ir gimė naujoji "Popiečio Diagnozės" versija.

Tematika, kuria remiasi "Popiečio diagnozė", savita veikalo forma, mano galvojimu, neleidžia šį sceninį veiklą priskirti prie bet kurios rūšies komedijos. Veikale yra apstu linksmyų ar komiškybų scenų, bet tai nėra iš esmės grynai komedinio žanro kūrinys. Atviriau kalbant, su taip opia lietuviška tematika galima nekaltai pažaišti, tačiau gal perdrasu būtų iš temos daryti farsą ar grubų groteską. Tai mano skonio diktatas ir jį piršau autoriui. Anatolijus Kairys nevenge patarimų ir savaip kūrė mauosius pasiūlymus, kurie dažnai sutikdavo palankų vaidintojų pritarimą.

"Popiečio diagnozės" trys veiksmai turi net 22 paskiras scenas. Scenovaizdžio konstrukcija vaizduoja salionėlį, valgomąjį kambarį, abiturientės duk-

ters kampeį ir paslaptingąją palėpę. Jei įprastu būdu scenoje tebūna tik trys išvidinės sienos, dabar pasitenkiname tik dviem ar net viena. Šios priemonės modernioje sceninių pastatymų technikoje nėra naujos, bet lietuviškoje aplinkoje, berods tik pirmą sykį praktikuojamos.

Dramaturginiu požiūriu, lygiai ir kaip tematika, "Popiečio diagnozė" yra naujas, aktualumu jaudinąs scenos kūrinys. Manųčiau, jog gali veikti ir jaunimą, nes sprendžiama ir jauniems nesvetima problema. Tai yra bandymas. O bandymai iki šiol mane traukia. Norėčiau atkreipti dėmesį į autoriaus charakterio originalumą. Žaisme, pvz., vaizduojamas uolus darbininkas, per 15 metų pastoviai ir diskretiškai įsimylėjęs kaimyno žmoną, Budrys, yra gimęs Latvijoje. Kaip dažnai mėgstama operuoti angly, rusų, vokiečių ar lenkų jaunatvėje pasisavintomis kalbomis, pilietis Budrys susijaudinimo valandėlėmis prasieržia latviškomis dainomis bei latvių poezija. Gali būti savitas žiūrovo poelkis.

-- Koks buvo "Popiečio diagnozės" paruošimo kelias? Koks bendradarbiavimo su dailininku, aktoriais bei kitais pastatymo talkininkais procesas?

-- Pakviestas, talkininkauju Scenos Darbuotojų Sąjungai. Veikalo "gimdyto" vyksmas ne vien iš autoriaus pareikalavo skaitlin-

gu variantų, bet naujais įsitempimais apkraudavo ir žaismo dalyvius. Reikia pasidžiaugti, kad darbas, kad ir nelengvas, buvo darbus ir nuoširdus. Noriu akcentuoti žodį "darbas", nes tas savanoriškas pasiaukojimas vertas išskirtino atžymėjimo. Į repetitijas dalyviai susirenka po tiesioginio dienos įsitempimo: tai jokia naujiena, o vistiek vertas pagarbos ryžtas. Su dailininku Vytautu O. Virkau, rodančiu teatriniam veikimui tiek talkos, teko apžvelgti, regis, net dvylika skirtingų scenovaizdžio eskizų ir tris šios konstruktyvės dekoracijos maketus, kol abipusiai išrinkome vieną, kuris figuruos spektaklyje. Jei norite, tai irgi buvo "darbas".

Apšvietimo konsultacija talkininkauja bičiulis, operos režisierius Kazys Oželis, kuris darbo taip pat, rodos, niekad nevengia. Jam į talką ateina kiti entuziastai. Taip pat uolūs darbininkai. Talkininkus atžymėsi programa. Mano dešinioji ranka Pranas Beinoras, sugebąs viskuo pasirūpinti, matomai, ir to neužmirš.

"Popiečio diagnozė" gal nesiriša su aukštąja literatūra, tačiau tampriau siejasi su teatru. Tai tikrovės ir prasimanymų, meninių siekimų ir žaismingos besprasmybės, svačiojimo ir švelnaus pakutenimo mišinys, kuris virsta spektakliu ir kuris gali rasti atgarsio. Nors paskutinis žodis tepriklauso žiūrovams, be kurių sceninis veiksmas būna be-

prasmis ir labai šaltas, ir tikru teatru nebūna. Teatras -- mūsų kultūrinės dabarties svarbiausias stumeklis: sapienti sat!

Bijau net prašnekti, nes P.L.B. Kultūros Taryba, besisielodama gimtąja kalba, pakartotinai kviečia susirūpinti "literatūra, daile, muzika", o žemajai teatrinei kastai, aniems meno parėjams netgi kreivo žvilgsnio nedovanoja! Tegu man atleidžia ir kultūros aukščiausieji vadai ir kitiokie vadeivos bei rabinai, bet drįstu priminti: lietuvių kultūriname renesanse ir dvasiniame mūsų brandime vienas svarbiausių faktorių buvo (ir privalo likti!!!) lietuvių kalba sceninis veiksmas!

Kiek tų premijų už draminius veikalus buvo skirta ir dar bus žadama (džiaugiuosi ir nei kiek nepavydžiu!), bet ar kam galvon atėjo, kad teatras gali gyvuoti netgi be veikalo (buvo toks -- "Vilkolakis" ir mūsų tarpe). Aukštoji literatūra, beabejo, turina sceną, kelia publikos sudvasinimą, kilniai veikia ir scenos darbuotojus. O vistiek svarbiausias teatro motoras yra ansai, kultūros vairuotojų užmiršamas ir iš mados jau, regis, išnykima varomas vaidintojas, sceninių veikalo pastatymų meistras ar kitos teatinio trūsotylosios pelytės. Taigi, šalia dramaturgijos skatinimo, siūlau visur ir visiems įvykdyti eksperimentą: bent moraliai paremkit lietuvišką teatrą! To šiandien gal netrokšta snobai ar svetimybų apsvaiginti protai, bet tyliai reikalauja lietuviškos išeivijos minios! Kas turi neabžalbusias akis, tas tai mato.

Tegyvuoją opera! Teklesti tautinis ar klasikinis šokis! Težydi literatūra! Tegul kompozitoriai gauna progų grįžti prie tiesioginio pašaukimo! Težavi abstrakti ir visokių palinkimų dailė! Bet nevarykit į užkrosnį, į paniekinimą, į užuomarštį lietuviško sceninio veikimo! Parodykit jam širdį bei dėmesį: šimteriopai už tai jums atsilygins.

Tardamas PLB Kultūros Tarybai gražiausios sėkmės linkėjimus, drįstu patarti: bent paviršiniai, probėgsmiais pastudijuokit lietuvių ar kitų tautybių Amerikoje kultūrinę praeitį. Nenustebsite, jog manieji, ką tik melodraminiai tarti, žodžiai turi rimtesnį pagrindą: kol tebėra pajėgos ir kol nėra užgesęs įkarštis, tautinis teatras išeivijoje privalo vaidinti svarbų vaidmenį. (ak)

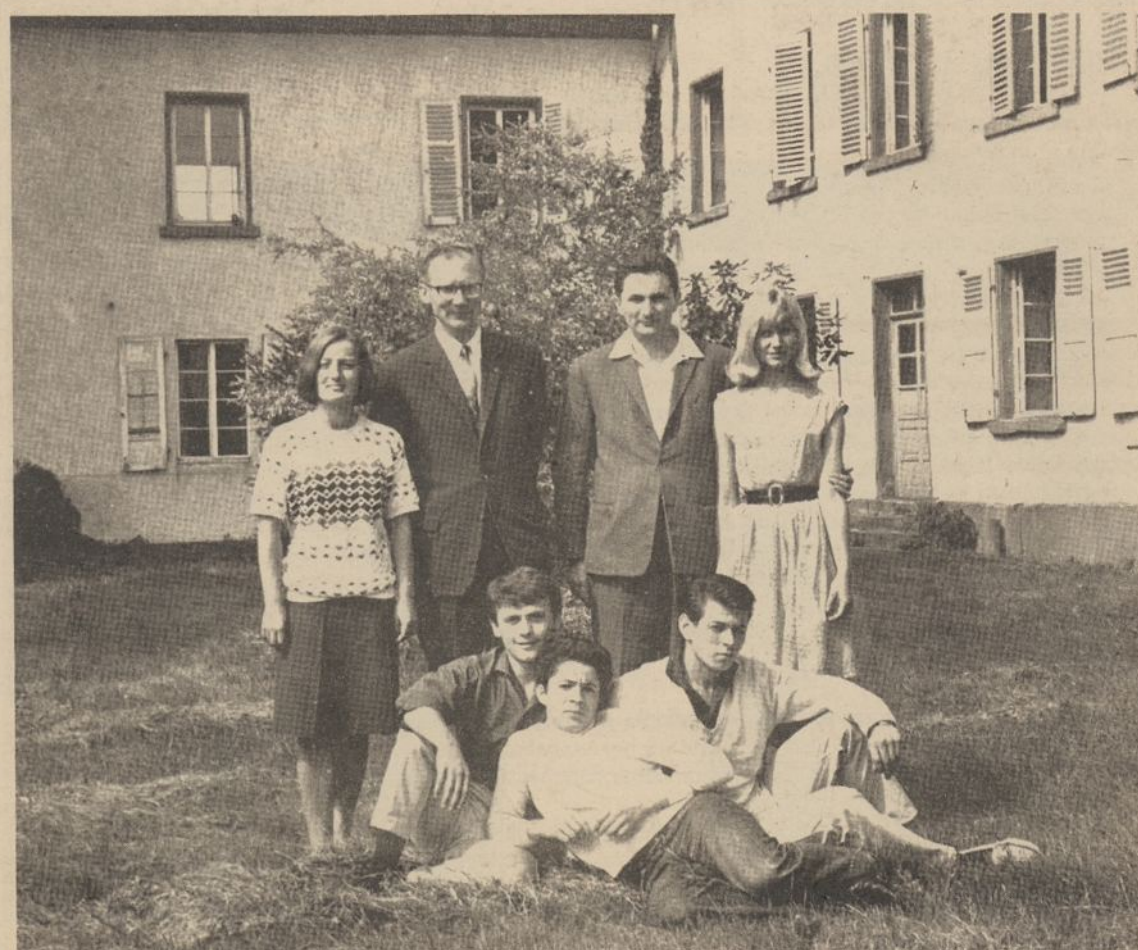
ONE GIFT

works

many wonders

United Appeal

Vasario 16 Gimnazijos septintos klasės mokiniai su klasės auklėtoju ir direktorium. Sėdi: A. Vitkus, E. Maščinskas, P. Kiminus. Stovi: V. Endriukaitė, direktorius Br. Liubinas, Klasės auklėtojas dail. A. Krivickas, E. Morozovaitė.

FOUNDED 1894
EVERY BANKING SERVICE
71 CONVENIENT BRANCHES
The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
INCORPORATED IN OHIO

A "STOP" Sign TO NEW CAR BUYERS

Stop and consider how much you can save by Financing your car at our Rate of \$5 per \$100 per year. Let us prove that we can save you money!

Visit any of our convenient 71 offices or
PHONE CHerry 1-0875

DEŠIMTMETIS PALMIŲ PAVĖSYJE (5)

BRONYS RAILA

Kas buvo pasakyta

Tai, kas Mykolo Biržiškos Los Angeles gyvenimo laikotarpį buvo parašyta, išspausdinta ar palikta rankraščiuose, be abejo neprašus, bus išlaikyta ir laimin-gesnėmis mūsų tautai dienomis gal ne vieną kartą perspausdin-ta ir ištyrinėta.

Mane šiuo tarpu daugiausia liū-dina tai, kas jau niekada negalės būti pakartota ir kur nebepaliko beveik jokių dokumentų. Tai Mykolo Biržiškos paskaitos, prakal-bos, daugybė žodinių pasisakymų įvairiomis viešosiomis ir priva-tinėmis progomis.

Kaip žinoma, jis nebuvo kaž-koks ypatingas oratorius, retori-nių gražbylysių duoti nesis-tengė, net jų nemėgo ir ne kartą smagiai pasišaipydavo iš kitų vartojamų gražbylysių. Bet kaip ilgametis gimnazijų mokytojas ir universiteto profesorius, jis buvo taip įpratęs ir įgudęs kalbėti be pasirašyto teksto, kad galėjo kal-bėti bet kuriuo momentu ir bet kuriuo jam geriau pažįstamu klausimu -- laisviausiai, nemik-čiojant, žodžio ir sakinio neieš-kant, nesiblaškant, logiškai, taisy-klingomis ir išbaigtomis frazė-mis, kalbėti keliolika minučių ar ir dvi bei tris valandas be per-traukos ir be regimo nuovargio. Kalbėti ramiai, lygiu balsu, net

kiek "nuobodokai", be jokių ar-tistinių veido grimasų ir tik su būtiniausiu minimumu rankų ar kūno gestų.

Per Los Angeles dešimtmetį tik vieną kartą girdėjau jį kal-bant skirtingai, kaip visuomet: visiškai oratoriškai, neįprastai pakeltu balsu, su visa patetikos butaforija. Tai buvo tautininkų suruoštame 1960 Naujųjų Metų sutikimo balijuje, lygiai 12 valan-dą vidurnaktį. Kaip visuomet, pro-fesorius išoriškai atrodė pavar-gęs, vos pajudęs, bet dvasioje gyvai ir optimistiškai nusiteikęs. Tą jo optimistiškumą skatino įvai-rūs, tegu ir nelabai reikšmingi to meto tarptautinės politikos įvy-kėliai, iš kurių jis įtaigojo toli siekiančius padarinius ir ta pro-ga, pakviestas pasakyti Naujųjų Metų sutikimo "žodį", labaitvir-tu ir jaunulišku balsu prabilo apie pasaulyje besiniaukiančią, vis stiprėjančią audrą ir apie mus lietuvius, kurie "... turime būti audros paukščiai, jei-gu norime audroje išlikti, nestik audros paukščiai temoka audros vėjus nugalėti, į laisvę ir laimę nukristi!"

Tai buvo trumpa ir puiki prakal-ba, ir mane beveik nukrėtė šurpas, kai tokie gražūs ir nuo-širdūs žodžiai jauniausiu būdu

buvo pasakyti ne pačiu geriausiu laiku ir tinkamiausioje vietoje, nes tuojau pat nuskendo išsi-puo-šusios, įsilinksmintos ir lė-baujančios publikos pastalėje...

Biržiška noriai ir su ūpu kal-bėjo visada ir visiems, kur tik būdavo tam pakviestas bei kur pats matė gerą progą ar juto rei-ka: minėjimuose, suaktuvėse, susirinkimuose, klubuose, disku-sijų debatuose, viešuose ar pri-vatiniuose pobūviuose. Kalbėda-vo visuomet turiningai, su giles-nės prasmės ieškojimu, su gau-sybe faktų ir neišsėmiamos in-formacijos šaltiniais, su profe-soriška erudicija. Ir ne visada atsižvelgdamas, kokio tipo ar in-telektualinio lygio buvo jo klausy-tojai, kiek jie buvo pasiruošę ir imlūs jo žodžiams, kiek jie iš vi-so tesidomėjo problemomis, ku-rios jam buvo giliausiais pergy-venimais. Į lietuvių visuomenę jis ėjo seno revoliucionieriaus atkaklumu, kaip kadaise savo jau-nystėje Vilniaus darbininkijos tarpe, ir nuo to laiko įpratęs tu-rėti santykius su visokiais žmo-nėmis: tokiais, kurie jį suprato ir pritarė, ir su dauguma tokių, kurie nesuprato, nepritarė, žai-pėsi, nuobodžiavo ar buvo priešiški nusiteikę.

Kaip prakalbininkas, kaip prasmingo žodžio sakytojas, kaip tautinis misijonierius, jis atvyko senatvėje į Ameriką labai pasikeitusiais ir šios misijos apaštalamis labai nepalankiais laikais. Maždaug prieš pusšimtį metų Amerikos lietuviai, tegu ir mažai išspręsi ir bemaž beraš-čiai, dar labai mėgo prakalbinin-kus ir įvairius paskaitininkus, godžiai siekė žviesos ir naujų tiesų, jomis domėjosi ir išgyveno. Bet taip nebėavo dabar. Rim-tiems paskaitininkams, tiesieš-kojams ir agitatoriams dabar jau buvo atėję sunkūs laikai. Visa vyresnioji karta, vadinamas se-nimas, dabar liovėsi taip domė-tis žodžio sakytojais, jautėsi pa-tys visa, kas reikia, žinantieji ir išmanantieji. O jaunimas -- dar daugiau žinąs ir išmanąs už visą senimą...

Profesorius, arba "dėdė Myko-las" (kaip kartais familiariai jį vadindavome) šią pasikeitusią at-mosferą pats netrukus pajuto ir ją išgyveno protarpiais melancho-liškai, bet visada stoviškai ir be didesnio nusivylimo. Jis gerai ži-nojo, kad dalis publikos jį laiko minėjimų ir pobūvių "pabaisa", ir pats pakartodavo nugarstus ki-tų dejavimus: "Ar ir vėltas senis mus kankins? Ar ir vėl turėsime iškentėti visą valandą, klausyda-mi jo atsiminimų?"...

Bet pakviestas jis vis prakal-bėdavo pusvalandį ar ir valandą, kartais atsiprašydamas, kad trumpiau negalės, kad apie tai verta kalbėti ir kitaip negalima, ir kad tai nėra tik atsiminimai, bet tai liečia mūsų tautos gyvą-ją dabartį ir jos ateitį. Ir dėl murmėjimų nesiskųsdavo, ne-priekaištaudavo, klausytojų ne-kaltindavo.

Kai kurias M. Biržiškos pas-kaitas ir prakalbas pobūviuose esame mėginę užrašyti, įrekor-duoti juostelėsna ar stačiai pri-versti jį savo mintis vėliau ant popierio surašyti.

Bet tati būdavo daroma tik la-bai retai ir daugiausia tik Los An-geles LRS skyriaus susirinki-muose. Pavyzdžiui, žentas K. Ba-rauskas santraukiškai užrašė jo svarbią programinę paskaitą Lietuvos išlaisvinimo problemo-mis su garsiuoju pasakium, kad lie-tuviškasis "herojus liko namuo-se". Aš pats padariau užrašus jo dviejų ilgų ir gerai dokumen-tuotų paskaitų apie lietuvių neto-limos praeities santykius su gu-dais ir ukrainiečiais. Minėtos paskaitų santraukos profeso-rius buvo kruopščiai patikrin-tos ir atspausdintos Santarvės žurnale, -- tačiau taip sutrum-pintai ir suglaustai, kad iš jų be-liko tik šėšėlis.

Geriau pasisekė su pasikalbė-jimu apie Adomą Mickevičių ryšium su šimtmečio suaktu-

vėmis nuo poeto mirties. Tajį interview, specialiai skirtą San-tarvės žurnalui, su dėde Mykolu keletą kartų dariau žodiškai, vis šį tą užsirašinėdamas ir vis įaus-damas, kad negaunu sodraus vaizdo, o tik padrikas nuotrupas. Gi Biržiška tuomet išgyveno la-bai sunkų laikotarpį, buvo nelai-mių iškankintas ir išvargęs, sa-kėsi nepajėgiąs rašyti. Pagaliau, dar kartą sužymėjau pasikalbė-jimo klausimus ir beveik verste priverčiau profesorį savo ranka surašyti pasisakymus. "Pasi-kalbėjimas" tuomet išėjo visai ge-vas, Mykolas su rezignacija sa-kėsi "pasilaikojęs" mano prie-vartai tik dėl to, kad Adomas Mi-ckevičius, tasai "Lietuvos dievai-tis", visada buvęs jo mylimiausias poetas, padaręs daugiausia įtakos jo dvasiniame gyvenime.

Paulius Jasiukonis į juostą bu-vo užrašęs labai įdomią M. Bir-žiškos paskaitą santarvininkams apie romantizmo ir mitų vaid-menį Lietuvos tautiniam atgimi-mui, o Bronius Gediminas vieną kitą jo paskaitą Vasario 16 minė-jimų progomis. Bet nežinau, ar tos juostelės dar saugomos ir ar būtų kam jas nurašyti. Vis te-besigailiu, kad padariau tik labai menkus, plačiau neatšifruojamus užrašėlius iš vieno pokalbio san-tarvininkų susirinkime, kur M. Biržiška gan smulkiai ir intymiai išpasakojo savo atsiminimus apie kiekvieną Nepriklausomybės Ak-to signatarą, pateikdamas jų vie-šąsias ir užkulisines biografijas su daugybe įdomių, niekur nepa-skelbtų ir gal jau nebepaskelbsi-mų duomenų.

Per trisdešimt išspausdintų, užbaigtų ar tvarkingai surašytų ilgesnių M. Biržiškos pastarojo dešimtmečio straipsnių sudarytų gražų ir vertingą tomą jo los-angelinio laikotarpio paminklui. Jei visuomenė ar kuri lietuviška

draugija užsimotų sutelkti lėšų tokiame rinkiniui išleisti, tai be abejo būtų pats geriausias, naudingiausias ir ilgiausiai iš-liekantis mūsų tautinio veterano paminėjimas.

Man tačiau labiausiai gaila to, kas jau nebegalima nei atkartoti, nei užrašyti, nei išleisti. Tai šim-tai anekdotų, įvairiausių smulk-menų, jau išmirusių lietuviškų veikėjų, politikų, literatų, visuo-menininkų, mokslo ir spaudos darbininkų gyvenimo nuotykių, intymių ir pikantiškų šeimyninių užkulisių istorijos ir istorijėlės, ginčai, kovos, intrigos, roman-sai ir darbai, apie kuriuos nebė-ra pėdsakų nei spaudoje ir tur-būt nei korespondenciniuose ar-chyvuose. O visa tai irgi yra mū-sų tautos istorija, -- tik net ta fa-sadinė, o labiau tikra, gyvoji ir kiekvienu atveju įdomesnė.

Mykolo atmintis ir jos aki-račiai čia buvo stačiai nuostabūs. Užtekdamas tik vieno piršto nagu pakrapštyti šią praeitį, truputį pa-kurstyti, o dažnai ir be jokio pa-kurstymo dėdė Mykolas galėjo apie tai kalbėti valandų valando-mis, ir ne tik dėl paties senat-viško pasiplepėjimo. Jam rūpė-jo atskleisti praeitį ir jos žmo-nės, dar kartą išanalizuoti, rasti teisybę, nuolat ir nuolat "taisyti korektūros klaidas". Jei jis kur buvo fanatikas, tai tiesos ieško-jimu ir jos gynimu.

Visam tam užrašinėti būtų rei-kėję specialaus sekretoriaus -- stenografo, dirbančio mažiausia po aštuonias valandas kasdien. Alto, Vliko ir turti quanti didžiau-sias nusikaltimas gal bus kaip tik tas, kad niekam nė įgalvą neužė-jo mintis, jog toks sekretorius buvo reikalingas. Ir būtent toks sekretorius, kuris vėliau "neiš-repatrijuotų" į sovietinę Lietuvą, kaip neseniai atsitiko su vienu se-kretoriumi Chicagoje...

(Bus daugiau)

SUSIPAŽINKIME SU AUSTRALIJOS LIETUVIŲ GYVENIMU!

Solistės G. VASILIAUSKIENĖS ir pianistės D. OLDHAM koncertų proga verta iš arčiau pažvelgti į Australijos lietuvių gyvenimą, jų visuomeninę veiklą ir pastangas lietuviškame darbe. Australijos lietuvių pažinsime įsigyje

JUOZO J. BACHUNO išleistą knygą

BLEZDINGELĖS PRIE TORRENTO

(KAINA 2 DOL.)

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ

METRAŠT!

(KAINA 10 DOL.).

Abu leidinių galite įsigyti užsisakydami juos Dirvoje.

Prof. M. Biržiška sveikina rašytoją Juozą Švaistą (kairėje tarp kalbėtojo ir kons. dr. J. Bielskio) 70 metų sukakties proga...

KAI RUSAI ATEINA

(ISTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

28

ROBERT RAID

Helė griebia man už rankų.

-- Ačiū, Raidai, Aš buvau tikra, kad man padėsi. Aišku, mano vyras stos į kovą už mūsų laisvę. Tikrai! Pirmiausia -- kad tik jį išleistų iš mokyklos!

-- Iš mokyklos?

-- Taip. Dabar jis yra X Gimnazijoje.

-- Ar ten yra vyrų registracijos punktas?

-- Taip.

-- Bet kodėl jis iš viso ten nuėjo?

-- Kitaip jis negalėjo, Raidai. Tu žinai kad jis sunkus ligonis plaučiais. Jis ten nuėjo giliausiai įsitikinęs, kad po mediciniško patikrinimo bus atleistas. Bet visi vyrai tuoj buvo užregistruoti ir paimti. Visi -- net ligoniai ir luošiai! Tokie, kurie turi po vieną ranką ar koją. O apie tokius vyrus, kaip manasis, net ir kalbos negali būti. Registracijos punktas saugomas raudonarmiečių ir niekas prie vyrų neprileidžiamas be specialaus leidimo. Tik per dideles pastangas pa-vyko man keliom minutėmis pasimatyti su savo vyru. Ir tai tik dėl to, kad jis išėjo nieko nepasipėjęs. Pasimatymo metu šalia stovėjo rau-donarmietis, kuris nesupranta estiškai".

Aš pereinu per kambarį

-- Dabar jau nieku negaliu pagelbėti, Hele. Jau po laiko.

-- Bet gi reikia, reikia jį gelbėti! Jis neatlaikys transporto! Jis pakeliui numirs!

-- Hele! Galėjęu jam padėti, bet neįmanoma jį ištraukti iš vyrų registracijos punkto. Šito aš negaliu! Jeigu jis norėtų pabėgti dabar arba pakeliui, aš jam galiu parūpinti dokumentus. Bet bėgti jis turi pats!

Helė nuleidžia galvą. Stambios ašaros ritasi jai per skruostus.

-- Tad -- jis žuvs, Raidai. Mano vyras niekad nepasirys bėg-ti. To jis negali.

Tyliu. Taip sunku negalint nieko padėti. Kukčiodama ji atsistoja.

-- Man reikėjo pas tave užėti, Raidai. Bet mes niekada ne-sitikėjome, kad rusai ims luošus ir ligonius. Kokie iš jų kareiviai!

-- Jokie kareiviai, Hele! Bet rusams ir nereikalingi estai karei-iviai. Jie siekia sunaikinti tautą. Ir ši mobilizacija tėra tik nauja bio-

loginio karo operacija prieš prislėgtas tautas. Pajėgiausiam amžiu-je vyrai turi būti pašalinti -- negrįžtinai! Senieji išmirs. Ir tada -- prieš akis karti teisybė ir mūsų tautos tragedija!

Helė išeina. Argi iš tikrųjų nėra jokios pagalbos!

*

Ar tai mano miegas? Aš girdžiu kiekvieną žingsnį, kiekvieną su-šalimą. Kartais pasigirsta patrankų kanonada -- bet juk tai tik įsivaizdavimas. Man reikia ramybės, poilsio. O naktimis nemiegu. Kažkas atsargiai prieina prie durų ir beldžiasi. Suginklu ranko-je atidaro. Justas. Jo rūbai sudraskyti.

-- Robertai, gelbėk! Ištaria virsdamas per slenkstį. Aš jį paimu ir nutempiu į fotelį. Įpilū degtinės, Justas kosi, spiaudosi.

-- Tu čia, Robertai? Neišeik! Kaip klaiku, Robertai, kaip bai-sui!

Aš atsegu jo apikaklę ir numaunu batus.

-- Čia tu saugus, Justai! Viskas bus tvarkoj. Nurimk.

Jis vėl keliai.

-- Sakai -- viskas tvarkoj? Gal būtų, Robertai. Taip, aš išgel-bėtas, bet Kareelis -- jis jau negyvas! Taip, jis negyvas. Jie nu-šovė jį -- rusai nušovė!

Tyliu. Dabar negaliu Justo klausinėti -- jis vistiek man viską papasakos, ką turi pasakoti.

Justas pasigauna butelį ir godžiai geria, paskui vėl krinta aukš-tielninkas. Jo žvilgsnis ledinis, o balsas šaltas, automatiškas: -- Su Kareeliu išėjau į hipodromą. Ten juk mūsų registracijos punktas, Robertai. Mes įregistravom ir virtome belaisviais. Mums praeinant sargybas man iš karto paaiškėjo, kad suomių melavo! Mes belaisviai ir netgi savanoriškai pakliuvome į spastus! Vyrai sustoję grupėmis tarėsi, ką daryti. Daugelis iš jų patikėjo suomių radio pranešimams ir dabar nusivilo pirštus. Kiti vis dar ko tai tikėjosi. Kareelis pasidarė labai ramus, atsėdėjo žolėje netardamas nė žo-džio. Pamažu pradėjo temti, ir Kareelis sunerimo. Staiga -- tai tu-rėjo būti apie 8 valanda vakaro, jis pašoko suspėdamas man sušnab-ždėti į ausį:

-- Man laikas namo!

Dar norėjau jį sulaukyti, bet jis pribėgo prie tvoros norėdamas ją peršokti. Tuo pačiu akimirkiniu rusai sargybiniai šovė. Jis buvo rankomis įsikibęs už tvoros, ir jį pataikė salvė -- greičiausiai iš automato. Kareelis krito, bandė dar atsikelti, bet sukniubo veidu į žemę ir išsitiesė.

Aš pats nugeriu iš butelio. Po valandėlės klausiu:

-- O kaip su tavim buvo, Justai?

-- Kaip? Kareliui kritus raudonarmiečiai pribėgo prie jo. Aš pats nežinau, kaip tuo laiku pribėgau prie tvoros ir peršokau -- ir iš kur jėgų turėjau? Tada slapta pasiekiau miestą ir -- pas tave. Jis nutilo. Jis drebėjo visu kūnu -- iš susijaudinimo, baimės

ar persitemptimo?

Nuvelku jam švarką, numaunu kelnes ir apkoju.

-- Bandyk užmigt, Justai. Juk esi pas mane. Rytoj išduosiu tau pažymėjimą, su kuriuo galėsi išeiti į miestą. Nurodysiu slėp-tuvę, kur turėsi išbūti, kol ateis vokiečiai.

-- O tu, Robertai?

-- Aš palieku.

Justas guli nejudėdamas -- gal be samonės, gal miega?

Aš sėdžiu fotely ir prieš mano akis praeina vaizdai, praeina ir dingsta.

Kareelis negyvas. Kaip čia įvyko, kad Kareelis, tasai atsargus ir viską apskaičiuojąs Kareelis, išdrįso bėgti? To niekad nesužino-siu. Gal būtų jis prisiminė savo vaikus. Juk buvo 8 val. vakaro, ir tuo laiku paprastai vaikai guldomi. Ne motina -- Kareelis guldyda-vo vaikus į lovą. Ir ši vakarą vaikai nenorėjo eiti į lovą -- šaukėsi tėvelio! Ponja Hilja kukčiojo tyliai ir bandė vaikus nuraminti, pa-guosti. Bet juk ir ji pati buvo reiklainga paguodos, nes žinojo, kad jos vyras niekad nesugrįš. Gal visas šis vaizdas stojis Kareelio mintyse. Ir vadovaudamasis pirmųjų žmonių kiekvieno vyriškio instink-tu jis pajuto, kad jo moteris ir vaikai jo laukia ir jo šaukiausi. Ir taip, Kareelis pašoko ir bėgo pas juos. Negalėtingasas medžiotojas pa-čiame šuolyje jį patiesė. Jis krito, dar bandė atsitiesti ir mirė.

*

Prieš tarnybos pabaigą suskamba telefonas:

-- Draugas Raidas? Čia Malkas. Norėčiau šiandien su tavimi pasimatyti.

-- Gerai, drauge Malkai. Šiandie dirbu kiek ilgiau. Ateik pas mane už valandos į įstaigą.

-- Tvarkoj. Aš būsiu.

Prieš 7 val. ateina Malkas. Jo veidas dar labiau pabalęs, akys šaltos ir neramos.

-- Vienas, Robertai?

-- Ne visai. Roogas tebėra ir pas jį viena moteris.

Malkas prisislenka arčiau, nuleidžia akis. Jo balsas kaip vi-suomet tylus ir ramus:

-- Norėčiau vienos tavo paslaugos prašyti, Raidai. Dėlto ir atė-jau"

-- Kalbėk.

Malkas pakelia akis ir ilgai žiūri į mane.

-- Tau daug kartų pagelbėjau, Raidai. Priglaudžiau visus tavo žmones, kuriuos tik man pasiuntė -- buvusius karininkus, policijos viršininkus, ministrų našles ir kitokius "liaudies priešus". Šiandien tavo eilė man pagelbėti.

-- Žinoma, tau padėsiu, kiek galėdamas. Neužmiršau to, ką esi daugeliui žmonių padėjęs. Sakyk, ko nori, kad padaryčiau?

(Bus daugiau)

LAIMINGI ESATE, KAD GALITE KITIEMS PADĖTI

1963 metais, devynių mėnesių laikotarpyje, Balfo Centras gavo pinigais 54,994 dolerius, o buvo priverstas išleisti 68,445 dolerius. Didžioji išlaidų dalis padaryta išsiunčiant į užjūrius 1,294 įvairius su vaistais ir rūbais siuntinius. Vien per paskutinius tris vasaros mėnesius tokių siuntinių buvo išsiųsta 407, nes pasipylė aimanos iš paverptos Lietuvos ir lietuvių Lenkijoje, kurie išgyveno žiurį žiemą ir netikusią šių metų vasarą. Patys sovietų vadai pradėjo ieškoti maisto užsieniuose, ko jie niekad iki šiol nedarydavo; skelbdavo, kad jie visko turi pakankamai.

Laiškas po laiško kasdien krūta ant Balfo stalo iš užjūrių, o ir vietos (JAV) lietuvių vis tankiau ištisia pagalbos maldaujančią ranką į Balfą.

Ši rudenį kaip ir visada tikimasi duosnių Amerikos lietuvių gausenės pinigines aukas, nes Balfas nebegali nuvežti Vakarų Vokietijon lietuviams tremtiniams didesnių kiekių maisto ar rūbų, daugeliui tenka siųsti grynus pinigus. Į sovietų okupuotą Lietuvą taip pat reikia supirkti naujas medžiagas (ar maistą) ir apmokėti aukštus persiuntimo mokesčius. Dėl aukštų muitų beveik tik pinigais tegalima paremti vargan patekusį lietuvių, atsidūrųį Pietų Amerikoje.

BAIGIASI BALFO RŪBŲ IŠTEKLIAI.

Į tūkstantį Balfo siuntinių, išsiųstų šiais metais, telpa gana daug svarų. Mat, dalis suaukotų rūbų netinka siuntimui į užsienius (atrankas parduodame Brooklyne po 3-5 cent., už svarą), o dedant po 15-20 svarų į paketą, tūkstantis siuntinių tikrai ištuština sandėlius.

Mūsų Broliai-Sesės iš užjūrių nuolat prašo Balfą aprangos ir, ją gavę, nuoširdžiai dėkoja. Paketo išsiuntimas tekainuoja 5-7 dolerius, tad ši šalpos sritis Balfo įėjomis stipriai tebetęsia, ypač į Vokietiją ir Lenkiją.

Gaila, rusai neleidžia vartoti rūbų į okupuotą Lietuvą.

New Yorko, New Jersey ir apylinkių lietuvių nuoširdžiai prašomi papildyti Balfo rūbų sandėlius vartotais rūbais. Atvežkite viską, kas jums atlieka, už netinkamus vartojimui rūbus, Balfas gaus kelis dolerius tinkamų vartojimui rūbų pasiuntimo išlaidoms padengti.

Balfo adresas: 105 Grand St., Brooklyn. Sandėliai atidari kasdien darbo valandomis. Kitu laiku irgi galima pristatyti, tik pasikambinkite tel.: EV 7-1422 (Gaila, Balfo Centras neturi ratų rūbus iš namų paimti, taip pat neapsimoka vartotus rūbus paštu į Balfą siųsti, nebent jie būtų tikrai geri, ypatingai gerai atrinkti).

SIUNTINIAI OKUPUOTON LIETUVON

Nuolat keičiasi prekių kainos, pašto išlaidos bei mokesčiai agentūroms. Dėl tų priežasčių Balfui nepavyksta sudaryti standartinių siuntinių į Lietuvą. Reikia pažymėti, kad ir Lietuvoje nevienodi pageidavimai: miestiečiai prašo maisto, kolchozininkai rūbų, o geriau prasigyvenę ir ten jau nori akordeonų, net automobilų.

Pinigų Lietuvon (išskyrus labai retus atvejus) neverta siųsti, nes už dolerį temoka tik 90 kapeikų, kai paprastų prekių vertė yra trigubai ar penkeriopaui aukštesnė. Paprasta skarutė (babuška) kainuoja Amerikoje vieną dolerį, o okupuotoj Lietuvoje -- 12-15 rublių.

Balfas, gavęs iš privačių asmenų užsakymą ir pinigus -- pasiunčia kas vertingiausia gavėjui arba tai, ką nurodo siuntėjas. Balfas jokio pelno iš siuntinių negali daryti, nes yra "not profit-making organization", tačiau už patarnavimą, jei galima, prašo aukų pasiųsti paramos siuntinius tiems, kurie neturi nei giminių, nei pažįstamų aukso ir laimės

šaly -- Amerikoje.

Kai kurios biznio agentūros taip pat garsinasi patarnaujančios be pelno, deja, jų paduodamos apyskaitos išmanančiam kainas rodo, kad gerą dalį siuntinio pinigų pasilaiko sau (jei ne pelno, tai patarnavimo pretekstu), ko nevalia daryti Balfui. Kitos agentūros net skelbia, kad siunčia vaistus į Lietuvą, nors visi žinome, kad okupantas uždraudė vaistus į Lietuvą įleisti ir vaistai legaliai Lietuvos nepasiekia.

PASAULIO TREMTINIAI IR LIETUVIAI.

Pagal visuotiniai sutartą definiciją tremtinių laikomas tas, kuris dėl persekiojimo yra palikęs savo gyvenvietę ir niekur nepriimtas kaip savasis. Tokių tremtinių, kuriuos dabar globoja UNO Tremtinių Komisaras šiuo metu yra 3,283,300. Jų dauguma, virš milijono, yra Hong Konge bei Arabijoje. Ir JAV turi per 212,000 kubičių, kuriems pripažįsta tremtinio tarptautines

teises ir vardą. Įvairiuose Afrikos kraštuose yra per 300,000 tremtinių, kuriuos globoja Jungtinės Tautos. Europoje beliko tik 34,000 tremtinių, iš kurių dešimta dalis -- lietuviai.

Deja, Jungtinių Tautų Organizacija negali nei globoti nei sukaityti Lietuvos tremtinių Sovietų Rusijoje. O jų ten, už Uralo -- žemės galo, dar tebėra daug, daug tūkstančių. Tai tie broliai - sesės, kuriems nevalia net su laisvuju pasauliu susirašinėti. Net JAV vyriausybė nenori jiems pagalbos teikti, nors Balfui lietuvių tremtinių Sovietų Sąjungoj šelpimo nedraudžia, tačiau valdiškos paramos tai šalpai neduoda, nes tai būtų laikoma parama Sovietų Sąjungai. Balfas lietuvių šalpai už ge-

Toronte įsikūrę lietuvių ev. liuteronų parapija

Šiuo metu Toronte kuriasi VILTIES EV. LIUTERONŲ PARAPIJA. Steigiamųjų Narių Pasmaldose, rugsėjo mėn. 22 d. 1 val. p.p., arti 200 suaugusių ir 50 vaikų pareiškė norą prisidėti prie šios lietuviškos parapijos.

ležinės sienos išleidžia labai daug pinigų. Jei to pinigų būtų daugiau, Balfo parama galėtų ir turėtų būti žymiai stipresnė.

Kun. L. Jankus

VIRŠUJE: Toronto Vilties Ev. Liuteronų parapijos steigėjai. Vidury kun. Alg. Žilinskas. Jo kairėje stovi R. Žilinskienė, dešinėje inž. B. Buntinas.

S. Dabkaus nuotrauka

dėti prie šios lietuviškos parapijos. Pamaldų metu 160 suaugusių asmenų pasirašė prašymą įstoti pilnais nariais į parapiją, bei Amerikos Liuteronų Bažnyčią. Š.m. lapkričio mėn. 24 d. Vilties Parapija bus galutinai suorganizuota bei priimta į Rytinį Kanados Liuteronų Sinodą. Yra tikimasi, kad ši entuziastiška pradžia taps tvirtos bei veiklios evangelikų bažnyčios branduoliu, kuris sujungs visos Kanados lietuvių evangelikus. Ši besikurianti parapija yra šelpiama bei išlaikoma Amerikos Liuteronų Misijos Tarybos, kurios dėka kun. Algimantas Žilinskas, A.B., B.D., buvo pakviestas į Torontą Vilties Parapijos klebonu.

Jaunasis kunigas yra kilęs iš Kudirkos Naumiesčio. Čia Amerikoje jis su savo tėveliais apsigyveno Bostone, kur 1959 m. baigė Bostono Universitetą. Teologinius mokslus studijavo Chicago Liuteronų Teologijos Fakultete, kurį jis baigė šį pavasarį. Birželio mėn 23-čią dieną, Toronto šv. Andriaus Latvių ir Estų Liuteronų bažnyčioje Algimantas Žilinskas buvo išvestas į šventas liuteronų kunigū.

Teikiama daug gražių vilčių, kad ši besikurianti Vilties Ev. Liuteronų parapija, vadovaujama energingo ir jauno jos klebono Alg. Žilinsko, ne tik bus pajėgi atsilaikyti prieš svetimybę, bet lietuvių išlikimo atžvilgiu darys įtakos ir visai lietuvių kolonijai.

Taipgi reikėtų pažymėti, kad kun. Alg. Žilinskas savo žmonos, puikios lietuviškos Rūtos Bleizgytės asmenyje, su kuria jis susituokė liepos 13 d. Toronte, visuomet ras gerą ir nuoširdų talkininką jo pastoracinėje ir lietuviškoj veikloj.

Vasario 16 Gimnazijos šokėjų grupė su mokytoja E. Tamošaitiene ir akordeonistu A. Staruku. Sėdi iš kairės: D. Rainytė, A. ir L. Subačiūtės, mokyt. E. Tamošaitienė, N. Olišauskaitė, I. Šimkevičiūtė ir B. Jurgaitytė. Stovi: R. Tamošaitytė, A. Janulytė, V. Endriukaitė, A. Starukas, L. Baierytė, A. Glemžaitė ir E. Morozovaitė.

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

GRAMERCY SHIPPING CO.

ISTEIGTA 1947 — TURINTI MASKVOS USSR VNESPO-
SYLTORG LEIDIMĄ — TURINTI DEPARTMENT OF
BANKING AND INSURANCE (USA) LEIDIMĄ IR
DRAUDIMĄ.

BE MUITO DOVANOS Į
USSR: Siuvamos mašinos,
automobiliai, dviračiai, šal-
dytuvai, skalbimo mašinos
ir daug kitų.

MŪSŲ SKANIŲ IR AUKŠ-
TOS KOKYBĖS MAISTO
PRODUKTŲ SIUNTINIAI
SIUNTINYS "R" įkainuo-
tas \$36.75.

1 svaras degintos kavos,
1 svaras Cacao, 1 sv. šoko-
lado, 2 sv. virimui alyvos,
2 sv. cukraus, 2 sv. ryžių,
1 sv. sūrio, 2 sv. rūkytų la-
šinukų, 2 sv. rūkyto kum-
pio, 2 sv. džiovintų vaisių.

AUKŠTOS KOKYBĖS
MEDŽIAGOS

Reikalaukite mūsų sąrašų.

Gramercy - N. Y.

118 EAST 28th ST., Nr. 906

NEW YORK 16, N. Y.

PINIGAI Į USSR

Pilnai garantuotas pristaty-
mas per dvi savaites. Pil-
nai išmokama. Gavėjo pasi-
rašyti kvitai.

Kursas: 9 rubliai už \$10.

Už patarnavimą mokestis
iki

\$35.00 — \$3.50.

Virš \$35.00 — 10%.

★

Gramercy - N. Y.

744 BROAD ST., Nr. 925

NEWARK, NEW JERSEY

New York telephone MU 9-0598

Atidarytas darbo dienomis 9-5:30, šeštad 10-1,
sekmadienį uždaryta.

Toronte liepos 13 d. susituokė evang. liuteronų kun. Algimantas Žilinskas ir Rūta Bleizgytė. Nuotraukoje jaunieji su palydovais prie bažnyčios. Pirmoj eilėj K. ir M. Žilinskai, jaunieji Algimantas ir Rūta Žilinskai, J. ir U. Bleizgiai, I. Jurgaitytė. Antroj eilėj: A. Eižinaitė, E. Pekau, B. Augaitytė, E. Jankutė, S. Vaičaitis. Trečioj eilėj: B. Žilinskas, A. Gečas, J. Urbšas, E. Vaicekauskas.

S. Dabkaus nuotrauka

Stovyklautojai žygiuoja prie ežero pagerbti žuvusius....

L. Knopfmillerio nuotrauka

JŪRŲ SKAUTIJOS 1963 m. STOVYKLA

Šiais metais jūrų skautija turėjo didelę ir skaitlingą jūrų skautijos stovyklą gražioje Rako tūio vietovėje.

Kėlimas, kaip visose stovyklose, ankstyvas, rikiuotė, malda. Po pusryčių įvairūs užsiėmimai ir darbai. V.v. A. Šaraitis su "Šarūno" laivo įgula iš Detroito stato "laivo denio stiebą". V.v. G. Šakdis su Los Angeles vyrais baigia įrengti starto stiebą uoste, o taip pat "canoe" gelbėjimo juostas, irklus.

Šiais metais jūrų skautijos stovykloje turėjome net 10 "canoe". Tai buvo didelis įnašas įvairių kelių pravedimui ir canoe regatomis. Prie visų darbų jūrų skautų ir jūrų skautų stovyklose ypatingai pasižymėjo jūrų skautės su savo gražiais papuošimais. Atlikus bendrus stovyklos darbus, prasidėjo normalus stovyklos gyvenimas ir programų ėjimas, patyrimo laipsnių, kelionės canoe artimiausiomis upėmis, tolimes ir artimas keliones.

Stovyklos programoje kiekviena diena buvo skirta tam tik-

L. KNOPFMILLERIS

rai temai nagrinėti ar ypatingiems užsiėmimams. Pav., rugpj. 20 d. tema buvo "Lietuvos Skautų Sąjungos Jubiliejinių metų minėjimo diena". Rugpjūčio 25 d. buvo paskirta "Lietuvos Jūrų Skautijos ir Jūros Diena". Rugpjūčio 26 d. "Religinio susikau-pimo diena" ir t.t.

Stovykloje stovyklavo virš 100 skautų-čių. 14 stovyklautojų pažengė vienu patyrimo laipsniu aukščiau. 20 stovyklautojų davė žodį. 11 stovyklautojų pakelti vyr. laipsniais.

Buriavimo regatose Pingvinų klasėje startavo: Clevelandas, Chicaga, Detroitas ir Los Angeles. Pirmą vietą laimėjo Chicaga, antrą -- Detroitas, trečią -- Los Angeles, ketvirtą -- Clevelandas.

Rugpjūčio 24 d. įvyko jūrų skautų vadovų suvažiavimas. Apart eilinių jūrų skautijos reikalų buvo aptarti mūsų santykiai su Sąjunga ir nutarta palaukti sąjungos rinkiminių davinų.

Stovykloje buvo leidžiamas laik-

raštis "Stovyklos Vaivorykštė" redaguojant gintr. D. Bylaitienė. Stovyklos nuotaika buvo puiki, gražus sugyvenimas su jūrų skautų pastovykle. Vadovai ir kiekvienas stovyklautojas atsivežė į stovyklą netik kantrybės, susiklausymo, bet ir supratimą šios stovyklos reikšmės ir, kas svarbiausia, jaunatviškos dvasios.

Jūrų Skautijos stovyklą sveikino: Jūrų Skautijos vadas jur. sktn. H. Stepaitis, Chicagos skautų Kernavės tuntas per skt. Plaušinitienę, Jūrų Skautų skyriaus vedėjas j.v.s. L. Knopfmilleris, buvęs LSB Vyr. Skautininkas v.s. Aud. Aglinskis, Jūrų Skautijos Garbės gynėjas j.skt. V. Čepas, Iš Švedijos -- jūr. sktn. M. Brakas ir jūr. sk. K. Plonaitis, Bostono jūrų skautų Tėvų kom. pirm. p. I. Vileniškis, Dirvos vyr. redaktorius J. Čiurberkis, jūr. sktn. I. Petniūnas, jūr. sk. S. Makarevičius ir Jūrų Skautų Skyr. atstovas Los Angeles v.v. Raulinaitis.

Visiems Jūrų Skautijos Rėmėjams, bičiuliams ir vadovams, sveikinuosiems mūsų Lietuvių Jūrų Skautijos stovykloje, stovyklautojų ir stovyklos vadovybės vardu reiškia nuoširdžiausią padėką.

BOSTON

IPĖDINĖ ŠLEŽŲ ŠEIMOJE

Romo Šležo žmona penktadienį susilaukė pirmojo įpėdinio -- dukrelės. Abu šležai yra baigę Aukštąsias mokyklas Bostone. Sveikatos ir laimės jaunajai Šležų šeimai.

* DARIUS LAPINSKAS, prieš keletą metų baigęs muzikos mokslus Bostone, parašė muziką vienai dramai "Andorra", kurią sukūrė šveicarų rašytojas. Ji turi didelį pasisekimą. D. Lapinskas dirba Vokietijoje Dreseno Operoje.

* DRAMOS SĄMBŪRIS šeštadienį išvyksta į Waterbury, kur pastatys veiklą "Neužauga". Kartu vyksta S. Santvaras, V. Vizgirda, R. Šležas ir kt.

* TAUTINĖS S-GOS susirinkimas įvyko spalio mėn. 7 d. Skyrius svarstė daug ir įvairių reikalų. Dirvos platinimo, Vilties dr-jos narių verbavimas, Smetonos monografijos prenumeratorių rinkimas. Pasidžiaugta, kad

labai gražiai surengtas rugs. 8 d. Tautos šventės minėjimas ir šio sezono gražiai pradėta kultūriniai subatvakariai.

* LAISVĖS KOVŲ DAINOS, kurių turima tik 6 knygos, galima pirkti pas Liet. Neprik. Fondo kasininką Romą Jasiūną, 253 Gold St., So. Boston, Mass. Kaina \$5.00

* JŪRŲ SKAUTŲ NEMUNO UOSTO Globėjų Direkcijos posėdis įvyko spalio mėn. 8 d. Svarstyta daug svarbių reikalų. Posėdyje dalyvavo ir dalis jūrų skautų vadovų -- Nemuno Uostas spalio mėn. 5 dieną uždarytas ligi bal. mėn. 1 d.

* GINTARO ČEPO IR VALENTINOS ŠČUKAITĖS vestuvės įvyksta spalio mėn. 12 d. Bažnytinės apeigos Cambridge Lietuvių parapijoje 2 val. p.p. vaišės -- Ščiukų rezidencijoje.

* BOSTONO LIETUVIŲ MIŠRUS CHORAS po vasaros atostogų vėl pradeda darbo metus. Pirmoji repeticija įvyks spalio 13 d. 7 val. vak. Tautinės Sąjungos Namuose. Repetacijos -- sekmdeniais ir penktadieniais.

O tačiau Lietuva
Tik atbus gi kada:
Ne veltui ji tiek iškentėjo!
KANKLIŲ balsą išgirs,
Miegąs kraujas užvirs;
Nes Kryžiaus gyvatą žadėjo.

— MAIRONIS

LIETUVOS KANKLĖS

Pirmoji lietuviškajame pasaulyje kanklių muzikos plokštelė, įgauta Vysk. M. Valančiaus mokyklos, Cleveland, Ohio, kanklių ansamblio, vadovaujamo Onos Mikulskienės.

Stereo \$4.95. HI-FI \$3.95.

Kanadoje: Stereo \$5.30. HI-FI \$4.25

Užsisakyti galima siunčiant pinigus sekančiu adresu:

TAUTINIS KANKLIŲ ANSAMBLIS

19700 Renwood Avenue

Tel. 486-4942

Euclid, Ohio, 44119

Clevelando lietuviai plokštelę gali įsigyti Dirvoje.

Be žodžių...

ir supažindinti su mūsų jūrų skautijos veikla, su specifine jūrų skautams reikalinga medžiaga ir buriavimo sportu.

Žurnalą redaguoja Povilas Jančiauskas, Teof. Janukėnas ir Myk. Manomaitis, Redakcijos adresas: M. Manomaitis, 305 Bolton St., So. Boston 69, Mass.

ROCHESTER

Solistė Roma Mastienė Rochesterio LB suruoštame karaliaus Mindaugo minėjime rugsėjo 21 d. išpildžiusi meninę programą. Jos puikiai koncertu Rochesterio lietuviai buvo sužavėti. Solistei akompanavo R. Obalis. V. Staškevičiaus nuotrauka

Svarbus pranešimas siuntinių į Lietuvą siuntėjams!

Artinasi Kalėdos, dabar yra pats laikas siuntinius siųsti, kad jie Lietuvoje šventim būtų gauti.

Viena iš patikimiausių Amerikoje siuntimo firmų yra licenzijuota bendrovė Cosmos Parcel Express Corporation, per kurią siuntiniai yra betarpiškai siunčiami tiesiai į Vilnių.

Šios bendrovės du lietuviški skyriai randasi Chicagoje: 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864 Chicago 8, Ill.; 2439 West 69th St., tel. WA 5-2737 Chicago 29, Ill.

Siųsdami per tas lietuviškas įstaigas siuntinius, Jūs esate pilnai garantuoti, jog siuntiniai bus tvarkingai supakuoti, tuoj pat išsiųsti tiesiai į Lietuvą ir pasieks gavėją po 5-6 savaitių.

Ten pat didžiausias pasirinkimas, urmo sandėlio kainomis visų medžiagų ir prekių kurios tinka siuntimui.

Cosmos įgaliotų atstovų Chicagoje yra Edvardas Žukauskas.

Šioje firmoje pradėjo taip pat dirbti, ilgą laiką toje srityje dirbęs ir siuntinių siuntėjams žinomas Vytautas Žukauskas.

Taigi visais siuntimo ir informacijų reikalais kreipkitės pamintu adresu 2439 W. 69 St., tel. WA-5-2737 arba 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864. Būsime tikrai kuo geriausiai aptarnauti ir pilnai patenkinti.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. ANTIQUE, Four Roses 86 proof Str. Burb. Whiskey	5th \$3.98	5. NAPOLEON FRENCH BRANDY	5th \$3.35
2. BARNETT Prancūziškas konjakas	5th \$4.98	6. METAXA, Graikų brandy, 90 proof	5th \$5.75
3. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška	5th \$3.98	7. VAT 69 SCOTCH Whiskey	5th \$4.98
4. Import. 6 metų CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98	8. BORDEAUX French vine	5th \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* VIENO PASAULIO DIENA, paskelbta, globojama ir ruošia ma Clevelando Kultūrinių Darželių Federacijos, bus švenčiama spalio 13 d. (sekmadienį) 1.30 val. p.p. italų kultūriniame darželyje (prie pat lietuvių darželio).

Vieno Pasaulio Diena yra paskelbta ir Ohio Gubernatoriaus James A. Rhodes ir Clevelando miesto burmistro Ralph S. Locher proklamacijose.

Tos dienos iškilnių programoje pasirodys tautybių grupės savo liaudies šokiais ir dainomis. Lietuvių tautinę grupę atstovaus Ingridos Stasaitės vadovaujamos Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė. Taip pat bus renkama Miss Cultural Gardens, kuria pernai buvo išrinkta Ingrida Stasaitė, šiemet vėl pasižymėjusi ją išrenkant iškilniausia Clevelando naująja piliete.

* KOVAI SU VĖŽIO LIGA The American Cancer Society Clevelando skyrius ėmėsi didžiulės akcijos, kad ypatingai moterims su prastu pasitikrinimo reikšmę kas kart sekmingesnei kovai su ta taip pavojinga liga. T.v. PAP programa vykdoma visame Clevelande, susiskirsčius į 6 rajonus. Firmų demonstravimas, pasikaitos ir kitos priemonės naudojamos, kad kuo daugiau ir kuo plačiau visuomenė įsisamontintų visos šios akcijos tikslą.

Pagrindinis dalykas -- eikite pas savo gydytoją pasitikrinti. Tai niekad nebus per anksti. Svarbu, kad nebūtų per vėlu.

UNITED APPEAL, kurio rinkiava Clevelande vyks nuo spalio 14 d. iki 24 d. "Raudonosios plunksnos" agentūros, šalia kitų socialinių įsipareigojimų, įvedė ir naują, kuria maistu aprūpinti vyresnio amžiaus palieję žmonės, nepajėgi patys vaikščioti ir įsigyti maisto. "Meals-on-wheels" programa yra viena iš daugelio labdaros darbų, kuriuos rūpinasi United Appeal agentūros.

Prof. Adomas Galdikas, švenčias 70 metų amžiaus sukaktį, tarp clevelandiečių lietuvių dailininkų, atvykęs į savo tapybos darbų parodą, kuri praėjo dideliu pasisekimu. Stovi iš kairės: parodos organizatorius ir Tėvynės Garsų radijo valandos direktorius J. Stempuzis, dailininkai: N. Vedegytė-Palubinskienė, A. Vaikšnoras, prof. Adomas Galdikas, Vyt. Raulinaitis, J. Pivorūnas, V. Stančikaitė-V. Plodžinsko nuotrauka

PADĖKA TALKININKAMS

Šie asmenys nuoširdžiai talkininkavo A. L. Tautinės Sąjungos 12-to skyriaus rengtame solistės G. Vasiliauskienės koncerte rugs. 28 d. Šv. Jurgio parapijos salėje: Vincas Benokraitis, Pranas Mainelis, Juozas Kaulas, Stasys Lukoševičius, Vasiliauskas, Petras Milašius, Koklys, Balys Rekus, Jaunutis Nasvytis, Ponios: Pračdienė, bufeto šeimininkė; Stuogienė, Liaukonienė ir Neringos skautės.

Skyriaus valdyba reiškia padėką šioms ir visiems kitiems talkininkams, kurie darbovo, kad koncertas praeitų tokiu pasisekimu.

Dar kartą ačiū vietiniams ir iš kitur į koncertą gausiai susirinkusiems svečiams ir rėmėjams.

ALTS 12 skyriaus valdyba

* BALFO 55 SKYRIAUS Susirinkimui šauktam spalio 6 dieną neįvykus (nes per mažai narių teatsilankė), valdyba pakartotinai šaukia metinį skyriaus narių susirinkimą spalio mėn 13 d. 11 val. 30 min. naujos parapijos salėje.

1909 - 1945 M. LAIDŲ SUSITIKIMAS

Clevelando Lietuvos Vyčių 25 Kuopa Jubiliejinį 50 metų progą, Šv. Jurgio parapijoje klebonaujant gerb. kun. B. Ivanauskui, rengia kiekvienam lietuviui labai įdomią ir linksną pramogą. Tai yra šios parapijos mokyklą baigusių susitikimą -- "reunion". Bus tikrai malonu suėti ir pasišnekučiuoti su jaunystės draugais, draugėmis, pažįstamais su kuriais praleidome mokslo metus. Bus progos ir pasivaikšioti, pašokti, padainuoti... ir prisiminti tas dienas, kurios jau daugiau nebeįraš.

Kviečiame parapijiečius ir sve-

čius, visus maloniai sutiksime. Atsilankiusieji turės progą išgirsti garsų Čiurlionio Ansamblių muz. A. Mikulskui diriguojant ir išgirsti gražias lietuviškas dainas.

Tad visi į baigusiujų susitikimą, kuris įvyks Spalio 19 d. Programą prasidės 8:30 val. -- Šokių 10 val. vakare.

Ursula Yankauskas
Vice President - C-25
17012 Dorchester Dr.

VAIRUOTOJŲ DĖMESIUI

Emil J. Masgaj, Clerk of the Court of Common Pleas, Cuyahoga apskrityje, taigi, ir Clevelando miesto vyriausias automobilistų tvarkytojas prašo pranešti, kad nuo spalio 10 d. įsigaliojo griežtesnės taisyklės, pagal kurias bus vykdoma ir susisiekimo taisyklės nusižengusių taškų sistema.

Naujosios taisyklės yra atspausdintos mažoje patogioje brošiūrelėje ir gaunamos visoje automobilių pardavimo įmonėse. Su jomis visi privalėtų susipažinti, kad išvengtų nemalonių "punktų" vairavimo leidime, kurių dvylikos užtenka, kad to leidimo netekus ilgam laikui.

IŠNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ BUTAS

virš Superior Savings & Loan Assn. patalpų, East 68 ir Superior Ave. kampas.

Teirautis telefonu:
HE 1-2497

Išnuomojama patalpa

E. 185 gt. La Salle teatro (Lithuanian Village) pastate. 520 kv. pėdų, pilnas rūšys. Tinkama patalpa bet kokiam bižnui ar raštinei. Centrinė prekybos vieta. Teirautis EX 1-1143 arba ER 1-4732.

IŠNOMUOJAMAS KAMBARYS Čiurlionio Ansamblio patalpose vienam asmeniui. Suinteresuotieji prašom kreiptis į G. Motiejūną tel. 486-0881.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS

4 kambariai ir vonia

7415 Cornelia Ave.
Skambinti RA 1-2393

PARDUODAMAS NAMAS

Šv. Kryžiaus parapijos (Holy Cross) rajone. 4 miegamųjų namas, puikus rūšys, vario vamzdžiai, 2 automobilio garažas. Prieinama kaina -- \$17,200.

GANSA REALTY
687 E. 200 St.
KE 1-4664

(114-116)

PARDUODAMAS NAMAS

2 šeimų, 5-5 kamb., E. 143 gt. į pietus nuo St. Clair; arti susisiekimo, krautinių, mokyklų ir t.t. Lietuvis švėtininkas. Skamb. GL 1-8729 (127)

BE A GOOD GUY...
Give to United Appeal

DETROIT

* DETROITO LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS prašomos prisidėti prie DLK Klubo organizuojamo piniginio vairo Vasario 16 d. Gimnazijos statybai paremti.

Kadangi tuo reikalaujame rengiamą vakarą spalio 19 d. 7.30 vakare Lietuvių Namuose atvyksta svečias, kun. dr. Jonas Aviža, Vokietijos Krašto lietuvių bendruomenės pirmininkas, ant kurio pečių gulį gimnazijos -- lietuvių atspara -- našta, todėl Detroito visos organizacijos ir prašomos prisidėti auka.

Auką galės įteikti parengimo komisijai ten pat salėje arba tiesiog kun. dr. J. Avižai, kurį taip pat dalyvaus su pranešimu.

Atskirų raštų organizacijoms nesunčiame, bet prašome nuodėrdaus pritarimo. Taip pat bus priimamos ir pavienių asmenų aukos.

DLK Klubas

* DETROITO TAUTINIŲ ŠOKIŲ grupė šilainė dėkoja Dariaus ir Girėno Klubui už malonų priėmimą ir vaišes rengtame dešimtmecio sukaktuvių baliuje.

* DETROITO LIETUVIŲ NAMŲ DRAUGIJA lapkričio 9 dieną rengia Lietuvių Namuose vakarą koncertą, kurio programą išpildys mūsų visų mėgiamas Clevelando vyrų orkestras, vadovaujamas R. Babicko, o šokiams gros pagarsėjęs neolituanų orkestras. Rezervuokime tą dieną Lietuvių Namų vakarui ir prisidėkime prie Lietuvių Namų išpildymo bei pagražinimo.

Paskutiniu metu DLN Draugija įsigijo pianiną, 30 stalų ir papildomai 200 asmenų komplektą indų.

Būtų malonu, kad namai taptų visų lietuvių namais, tik reikia įstoti DLN Draugijos nariu.

Užsisakykite knygas Dirvoje

Dirvos administracija mielai patarnauja tiems mūsų tautiečiams, kuriems knygą neparanku įsigyti dėl gyvenamos vietos ar kitų aplinkybių, tačiau, kurie myli lietuvišką žodį, kūrybą, ir kurie mielai norėtų ne tik papuošti lietuviškomis knygomis savo knygų lentynas, bet ir tąja ar kita knyga norėtų susipažinti ar ją panaudoti kaip dovaną.

Čia patiekiame dalį knygų sąrašo. Stengsimės jį papildyti. Prašome jį išsikirpti ir pasaugoti ateičiai, nes ne visą laiką galėsime jį įtalpinti Dirvoje.

Pasirinkę knygą, atsiųskite čekį atitinkamai sumai ir už poros dienų knyga ateis pas jus paštu.

LITUANISTIKA, MEMUARAI, ALBUMAI:

Prof. V. Biržiška, ALEKSANDRYNAS I ir II tomai	\$7.50.
DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS	\$12.00
M. Krupavičius, LIETUVIŠKOJI ISEIVIJA	\$2.00
Dr. A. Šapoka, LITHUANIA THROUGH THE AGES	\$3.50
VI. Vijeikis, LIETUVA — MANO TĖVŲ ŽEMĖ	\$7.00
L. Valiukas, LITHUANIA LAND OF HEROES	\$4.75
V. Stuogienė, LIETUVOS KULTŪROS ISTORIJS	
BRUOŽAI	\$2.00
L. Dambriūnas, LIETUVIŲ KALBOS SINTAKSĖ	\$2.50
V. Kavolis, LIETUVIŠKASIS LIBERALIZMAS	\$3.00
M. Biržiška, LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS	\$3.00
R. Skipitis, NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT	\$5.00
V. NAGIUS-NAGEVICIUS	\$6.00
J. Petraitis, KAIP JIE MUS SUŠAUDĖ	\$1.80
Dr. Jonas Balys, LIETUVIŲ TAUTOS LOBYNAS	\$3.00
Jonas K. Karys, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI	\$5.00
Bronys Raila, TAMSIAUSIA PRIEŠ AUŠRĄ	\$5.00
Bronys Raila, IS PASKENDUSIO PASAULIO	\$5.00
J. Bachunas, VANAGAITIS	\$2.00
Dr. J. Prunskis, VYRAI KLYSTKELIUOSE	\$3.00
J. Andriūnas ir P. Svyrius, LIETUVA TIRONŲ PANCIUOSE	\$1.50
P. Andriūno ir VI. Radzevičiaus, BLEZDINGELES PRIE TORRENDO	\$2.00
AUSTRALIJS LIETUVIŲ METRASTIS	\$10.00

ROMANAI, NOVELĖS, POEZIJA:

R. Spalis, ANT RIBOS	\$4.00
R. Spalis, ANGELAI IR NUODEMĖS, novelės — kietais viršeliais	\$2.00, minkštais — \$1.50
F. Neveravičius, BLASKOMOS LIEPSNOS, 2 tomai po	\$2.00
V. Ramonas, DAILININKAS RAUBA, novelės	\$3.50
V. Ramonas, CROSSES (angliškai)	\$4.00
V. Ramonas, MIGLOTAS RYTAS	\$2.00
St. Santvaras, Aukos TAURĖ, poezija	\$2.50
A. Škėma, BALTA DROBULĖ	\$1.50
Alė Rūta, BROLIAI	\$1.50
Alė Rūta, — MOTINOS RANKOS	\$4.00
Alė Rūta, PRIESAUKA	\$3.25
Alė Rūta, ŽVAIGŽDĖ VIRŠUM GIRIOS	\$4.00
Alė Rūta, Į SAULĖTEKĮ	\$1.50
Pulgis Andriūsis, DAINA IŠ KITO GALO	\$2.00
J. Švaistas, JO SUZEDĖTINĖ	\$4.00
J. Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS	\$2.75
J. Švaistas, ELDORADO	\$1.80
Jurgis Gliuda, HOUSE UPON THE SAND (angliškai)	\$3.95
Jurgis Gliuda, IKARO SONATA	\$2.00
Jurgis Gliuda, NAMAI ANT SMĖLIO	\$2.00
V. Volertas, UPĖ TEKA VINGIAIS	\$3.50
Jonas Grinius, GULBĖS GIESMĖ (drama)	\$3.00
LITHUANIAN QUARTET	\$4.95
LITHUANIAN FOLK TALES	\$4.50
SELECTED LITHUANIAN STORIES	\$5.00
V. Kavaliūnas, KALNŲ GIESMĖ	\$2.50

Alg. Mackus, NEORNAMENTUOTOS KALBOS GENERACIJA IR AUGINTINIAI, poezija	\$3.00
Alg. Mackus, JO YRA ŽEMĖ, poezija	\$2.75
Maironis, JAUNOJI LIETUVA — kietais viršeliais	\$2.00, minkštais — \$1.50
M. Vaitkus, MISTINIAME SODE	\$3.00
A. Giedrius, PASAKĖČIOS	\$2.00
A. Nasvytis, LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW	\$3.95
St. Būdavas, LORETA	\$1.80
I. Simonaitytė, AUKŠTŲJŲ SIMONIŲ LIKIMAS	\$3.50
A. Baranauskas, KALVOS IR LANKOS	\$2.00
Jurgis Jankus, PO RAGANOS KIRVIU	\$1.50
Jurgis Jankus, PIRMASIS RŪPESTIS	\$2.00
J. Grušas, PABUČIAVIMAS	\$1.50
J. Kralikauskas, TITNAGO UGNIS	\$2.50
St. Būdavas, VARPĄI SKAMBA	\$2.50
P. Abelkis, ATLAIĐŲ PAVESY	\$3.50
Vincas Krėvė, RASTAI	\$5.50
V. Kudirka, MEMOIRS OF LITHUANIAN BRIDGE	\$2.00

VAIKŲ LITERATŪRA

Vytė Nemunėlis, MESKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$2.00
A. Gustaitis, KOVA SU GAIDŽIU	\$2.00
A. Gustaitis, UŽPUOLA BITES	\$2.00
V. Vijeikis, KAS GRAŽIAU (piešiniai spalvinimui)	\$0.50
N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS	\$1.00

IVAIRIOS

A. Gustaitis, LIETUVA — EUROPOS NUGALĖTOJA	\$2.50
KIŠENINIS LIETUVIŠKAS-ANGLIŠKAS ŽODYNAS	\$2.95
V. Peteraitis, LIETUVIŲ-ANGLŲ KALBOS ŽODYNAS	\$7.00
J. Daužvardienė, POPULAR LITHUANIAN RECIPES	\$2.00
VALGIŲ GAMINIMAS	\$7.50

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

DIRVA, 6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio, 44103.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND—13515 EUCLID AT SUPERIOR

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL 2:30 P.M.

4 1/2 %

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

SUPERIOR
SAVINGS

HOME AND REMODELING
LOANS

IN TOWN OFFICE—6712 SUPERIOR AT E. 68TH

DIRVA

Nr. 116

1963 m. spalio 11 d.

KAS IR KUR?

* VYT. ALANTO "Devyni dramų veikalai" iš spaudos išeina apie lapkričio vidurį. Daugelis knygoje tilpusių pjesių yra parašytos atsižvelgiant į mūsų tremties scenos sąlygas. Reikia manyti, kad mūsų scenos darbuotojai ras joje sau tinkamas medžiagas vaidinimams. Knyga turės apie 500 spl. Knygą leidžia pats autorius savo lėšomis su draugų parama. Spaudoje pasirodžiusi žinutė, kad ją leidžia J. Karvelio Prekybos namai neatitinka tikrovės.

* SEN. KENNETH B. KEATING, vienas iš rezoliucijų autorių, savo 1963 metų rugsėjo mėn. 19 d. laiške, rašytam Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybei pažada iš naujo savo talką rezoliucijų pravedimo žygyje: "... I assure you I shall continue the fight for discussion of the Baltic questions before the United Nations..."

* DR. ANTS PAALOP (estas), South Plainfield, N.J., rašo Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybei: "... Šioje vietovėje esame grupė estų. Norime suformuoti Rezoliucijoms Remti Komiteto skyrių čia. Malonėkite duoti tuo reikalu nurodymus..." Kiekvienos vietovės lietuviai turėtų pasekti šio esto pavyzdžiu. Naujų vienetų suformavimo reikalu rašyti: Mr. R. Bureika, 4109 Tracy St., Los Angeles, Calif., 90027.

* V. VAIKUTIS, Stamford, Conn., LB tenykštės apylinkės valdybos sekretorius, prisuntė Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybei 69 peticijas su 840 parašais. Pasirašiusieji reikalauja JAV-bių Kongresą tuoj duoti eiga jau įneštom rezoliucijom Lietuvos laisvinimo reikalu. Parašus ant peticijų rinko: A. Gruzdy (New Haven, Conn.); K. Jonaitis (Worcester, Mass.); dr. M. Žukauskienė (Brooklyn, N.Y.); F. Eidintas

(Cleveland, Ohio); J. Stukas (Hillside, N.J.); G. Valiulienė (Waterbury, Conn.); LB Stamford apylinkė; A. Griauzdė (Boston, Mass.). LB Stamford apylinkė pagirtina už puikią iniciatyvą.

* IGNAS ŽILIONIS, Chicago III., rašo Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybei: "...Būtų puiku, kad Jūs man nurodytumėt kokio turinio laiškų kreiptis į vieną ar kitą kongresmaną naujos rezoliucijos įnešimo reikalu..." Komitetas mielai višiemis šiam reikalavimui. Rašyti tiesiog komiteto pirmininkui: Mr. L. Valiukas, Post Office Box 77048, Los Angeles, Calif., 90007.

* BOSTONO BALTIJOS TUNTO skautės gautą už Skautų Aido platinimą premiją \$23.40 su papildymu iš kasos iki 30 dol. paskyrė gerajam darbui -- Vokietijos šios vasaros skaučių stovyklai paremti.

* LABAI GRAŽIAI VEIKUSI Hartfordo vyr. sk. "Liepsnelių" skiltis prieš išsiskirstant į įvairias vietas, savo likusius pinigus \$40.69 atsiuntė soc. sk., paskirdamos gerajam darbui -- užjūrio sesėms paremti.

* SS VADIJOS SOC. SKYRIUS jau pradėjo rūpintis tėvynėje likusioms sesėms Kalėdinių siuntinių sudarymu. Prašoma vadovų paskirti šiam tikslui vieneto auką. Taip pat prašoma ir skautininkų-ų skaučių bičiulių, visų kas galite, paremkite savo auką šį gražų Seserijos darbą. Pinigus siųsti soc. sk. vedėjai K. Kodatienei, Nida Resort, Linden, Mich.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą

Vilties naujas šimtininkas

Juozas Kralikauskas

Juozas Kralikauskas, vienas iš pirmųjų lietuvių ateivių, kuris nei sensta, nei pailsta lietuvių organizaciniam darbe. Niekas jį pamatęs netikėtų, kad yra jau atšventęs 80 savo amžiaus gimtadienį ir vis toks pat, kaip ir jaunystėje, tvirtas, tiesus, judrus ir darbingas ne tik savo tiesioginiame darbe, bet ir lietuviškojo veikloje.

Kaip netrumpas Juozo Kralikausko nueitas gyvenimo kelias, taip jis turtingas ir nuo pat jaunų dienų papuoštas gerais darbais ir nuopelnais jo paliktai tėvynei Lietuvai. Neįmanoma išvardinti visas organizacijas ir draugijas, kurioms Juozas priklausė, kurioms vadovavo, kūrė, organizavo rinkliavas iš po karo griuvėsių besikeliančiai Lietuvai, dalyvavo lietuvių delegacijose pas JAV vyriausybės atstovus. Jis pats būdamas pavyzdžiu kitiems, gausiai aukojo įvairiems lietuvių tautos reikalams ir iš kitų aukas rinko. Jis ir dabar aktyviai reiškiasi daugelyje org-jų, o ypač ALTS-gos Newarko skyriuje.

Apygardos suvažiavime rugsėjo 15 d., savo trumpam žodyje pasakė: "Aš visais laikais dirbau Lietuvos laisvei ir lietuvių išeivijoje ir lėšomis tą darbą rėmiau. Dabar jūs, naujai atvykę dirbkit, o aš padėsiu ir vėl au-

kosiu. Kai reikia, prašykite ir vėl gausite". Ir jis čia pats pirmasis įstojo šimtininku į Vilties draugiją. Tai gražus pavyzdys visiems lietuviams.

J. Kralikauskas atvyko į JAV būdamas 15 metų, ieškodamas laisvės nuo rusų caro priespaudos. Čia pramokęs kalbos ėmėsi prekybos, kuri jam sekėsi ir greit iškilo į didelę pramonės įmonę. Jis gamina nesvaiginančius gėrimus, Newark, New Jersey. Išauginio ir išmokslo du sūnus ir dukterį. Vienas sūnus med. daktaras, kitas baigęs biznio u-tą, o dukterė mokytoja.

(e.č.)

CHICAGO

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ S-GOS CHICAGOS SKYRIUS STOJA Į LIETUVIŲ FONDĄ

Sekmadienį, spalio 6 d., po iškilmingos Vilniaus Dienos minėjimo, Jaunimo Centre, Chicagoje įvyko Amerikos Lietuvių Žurnalistų, Chicago Skyriaus, susirinkimas, kuriame adv. Ch. Kalpranešė apie "open occupancy" įstatymo pavojų lietuviams -- namų savininkams ir kvietė organizuotai protestuoti, kad jis būtų pakeistas. Sekė gyvos diskusijos. Pirmininkas Ant. Gintneris skyriaus valdybos vardu pasiūlė susirinkimui pasisakyti dėl įstojimo į Lietuvio Fondą pilnateisiu nariu įnešant \$100. Susirinkę vienbalsiai pritarė ir pavedė valdybai parinkti tinkamą momentą pinigus įteikti.

Lietuvių miškininkų pirmininkas Vincas Žemaitis painformavo laikraštininkus apie spaudai paruoštą stambesnę veiklą apie lietuvių apgyventas Rytų Lietuvos vietas bei jų vardus. Skyriaus išdininkas Vytautas Zalatorius ir

LIONĖS JUODYTĖS KONCERTAS

Rugsėjo 29 d. New Yorke, Town Hall salėje įvykęs Lionės Juodytės koncertas praėjo ne tik dideliu pasisekimu, bet kartu susilaukė sunkiai prieinamos New Yorko didžiųjų laikraščių palankios kritikos.

New York Herald Tribune muzikos kritikas Louis Snyder rašo, kad Lionės Juodytės dainos, išpildytos net penkiomis kalbomis ir puikiu kompozitorių pasirinkimu, ypatingo dėmesio verta lietuviškųjų dainų išpildyme, kurios amerikoniškajam klausytojui mažiau pažįstamos, tačiau buvo perteiktos giliu įsijautimu ir dvasioje, kurioje L. Juodytė panaudojo savo talentus, kad iškelus tų dainų grožį. Čia ji pasirodė nesuvaržyta, natūraliai ekspresyvi.

The New York Times pirmadienio laidoje Howard Klein žodžiais išreiškia tą pačią nuomonę, būtent, kad Lionės Juodytės dainavimo pajėgumas reikalauja lyrinio ir paprastesnio kompozitoriaus kūrinio, išreikšto lietuviškoje dainose. Jos balsiniai duomenys, ypatingai malonūs ir gilūs žemose gaidose, nustojo savo ryškumo aukštųjų gaidų stiprumo išgavime.

Geriausia skambėjo Beethoveno "Ich liebe dich", Schuberto dainos ir lietuviškieji kūriniai. H. Klein tikisi, kad solistė pasuks į švelnų, lyrinį dainų išpildymą, kur jos išraiška pasirodo nuoširdžia, šilta ir patenkinančia.

PHILADELPHIA

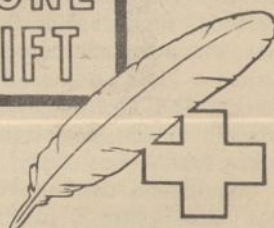

G. VASILIAUSKIENĖS KONCERTAS

Lietuvių Bendruomenės Philadelphia apyl. valdyba rengia viešnios iš tolimosios Australijos, išymiosios lietuvių dainininkės Genovaitės Vasiliauskienės koncertą, kuris įvyks šių metų spalio 20 d., sekmadienį, 4 val. p.p. Lietuvių Muzikalinėje Salėje (Lithuanian Music Hall), 2715 East Allegheny Avenue, Philadelphia 34, Pa. Solistei akompanuoja ir taipogi solo skambina pianistė Dorothy Oldham.

Lietuviškoji visuomenė kviečiama gausiai į šį nepaprastą koncertą atsilankyti.

ONE
GIFT

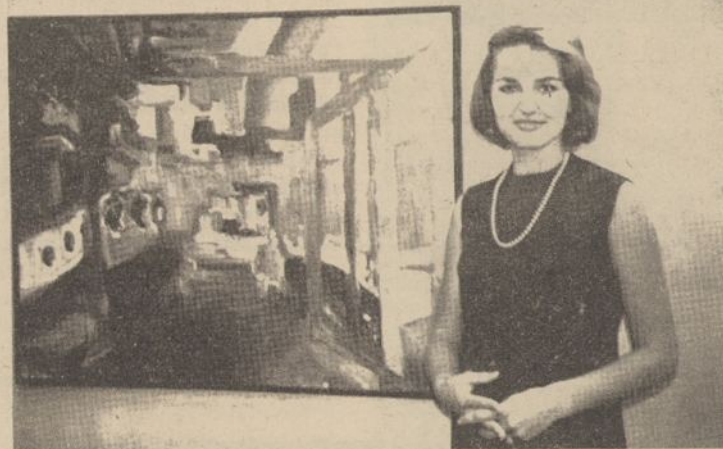

works many wonders

UNITED
APPEAL

premią \$50 -- atiteko skulptoriui Petriui Aleksai už jo kūrinių "Vaizduolė".

Atidarymo dieną parodą apsilankė per 250 asmenų. Keli kūriniai buvo parduoti tą pat vakarą. V.A. Račkauskas

Dail. Vida Krištolaitytė prie savo pirmąją vietą laimėjusio kūrinio "Skalbiklos vidus". V.A. Račkausko nuotrauka

Virš Šv. Antano Taupomosios ir Skolinamosios Bendrovės naujojo pastato Ciceroj rugsėjo 29 d. buvo iškelta JAV vėliava, praėjusiais metais plevėsavusi virš Kapitoliaus Washington, kurią senatorius E. Dirksen padovanojo Bendrovei, švenčiant 40 metų gyvavimo sukaktį. V.A. Račkausko nuotrauka

Mirus

PRANUI GUDINSKUI,

jo žmoną Oną, sūnus, dukteris ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

M. Macijauskienė
P. Macijauskas
S. P. Basčiai

Gražiai pasisekusios Chicagoje Jaunimo Centre madų parodos bendras vaizdas. Paroda įvyko rugsėjo 29 d. ir gautas pelnas 800 dol. buvo paskirtas ark. J. Matulevičiaus vardo senelių prieglaudos statybai Putname. V.A. Račkausko nuotrauka